

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

JAVNOG PREDUZEĆA AUTOCESTE FBIH D.O.O. MOSTAR

za 2018. godinu

Broj: 01-02-09-14-4-2130-6/18

Sarajevo, avgust 2019. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II	KRITERIJI ZA REVIZIJU	5
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	6
1.	UVOD.....	6
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	6
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA	7
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	8
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI	9
6.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE.....	10
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	11
7.1	BILANS USPJEHA	11
7.1.1	Prihodi.....	11
7.1.1.1	Poslovni prihodi	12
7.1.1.2	Finansijski prihodi	13
7.1.1.3	Ostali prihodi	13
7.1.2	Rashodi	13
7.1.2.1	Poslovni rashodi	13
7.1.2.2	Troškovi plata i ostalih ličnih primanja	14
7.1.2.3	Troškovi proizvodnih usluga	15
7.1.2.4	Nematerijalni troškovi.....	16
7.1.3	Finansijski rashodi	16
7.1.4	Finansijski rezultat.....	16
7.2	BILANS STANJA.....	17
7.2.1	Stalna sredstva i dugoročni plasmani.....	17
7.2.2	Tekuća sredstva.....	19
7.2.2.1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji.....	19
7.2.2.2	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	19
7.2.2.3	Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja	20
7.2.3	Kapital	20
7.2.4	Obaveze	21
7.2.4.1	Dugoročna rezerviranja za troškove i rizike	21
7.2.4.2	Dugoročne obaveze	21
7.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	24
7.4	IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU.....	24
7.5	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	24
8.	JAVNE NABAVKE	25
8.1	Postupci javnih nabavki provedeni po Zakonu o javnim nabavkama	25
8.1.1	Planiranje postupaka javnih nabavki.....	25
8.1.2	Postupci javnih nabavki obuhvaćeni revizijom.....	26
8.2	Postupci javnih nabavki provedeni po međunarodnim procedurama	28
9.	SUDSKI SPOROVI	29
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	30
IV	PRILOG GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	31
	<i>Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2018. godine.....</i>	<i>32</i>
	<i>Bilans stanja na dan 31. 12. 2018. godine</i>	<i>34</i>
	<i>Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2018. godine (Direktna metoda)</i>	<i>35</i>
	<i>Izveštaj o promjenama u kapitalu za period koji završava na dan 31. 12. 2018. godine</i>	<i>36</i>

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Javnog preduzeća Autoceste Federacije Bosne i Hercegovine d.o.o. Mostar (u daljem tekstu: Društvo)** koji obuhvataju: Bilans stanja na dan 31. 12. 2018. godine, Bilans uspjeha, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan te Bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanog u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Društva na 31. 12. 2018. godine, finansijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1. Poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 201.352.184 KM što nije u skladu sa zahtjevima MSFI 15 – Prihodi od ugovora s kupcima, jer u cijelosti ne predstavljaju prihode od poslovnih aktivnosti s obzirom da su u okviru poslovnih prihoda iskazani javni prihodi od akciza u iznosu od 165.487.185 KM. Posljedica navedenog je da finansijski izvještaji nisu sačinjeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, MRS i MSFI (tačka 7.1.1.1 izvještaja).**

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI 30 – Etičkim kodeksom, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- Prema Rješenju Porezne uprave iz jula 2016. godine, utvrđena je poreska obaveza po osnovu poreza na dobit i poreza na dohodak od samostalne i nesamostalne djelatnosti u iznosu od 45.414.618 KM sa pripadajućim kamatama. Dodatno utvrđene obaveze poreza na dobit odnose se na period od 2011.-2015. godine. Na navedeno Rješenje Poreske uprave Društvo je podnijelo žalbu. Konačno Rješenje Federalnog ministarstva finansija, po kom se žalba odbija, doneseno je 16. 10. 2018. godine. Društvo je 23. 11. 2018. godine pokrenulo upravni spor protiv Rješenja Federalnog ministarstva finansija. Nalog za prinudnu naplatu izdat je 19. 12. 2018. godine, a Rješenje o pokretanju postupka prinudne naplate 31. 1. 2019. godine.**

Kantonalni porezni ured Mostar 14. 2. 2019. godine donio je Rješenje o prekidu postupka prinudne naplate poreznih obaveza do okončanja upravnog spora (tačka 9. Izvještaja).

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjem.

Ključna pitanja revizije

Osim pitanja navedenih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, utvrdili smo da nema drugih ključnih pitanja revizije.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

U sastavljanju finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovilo Društvo.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije, u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena kao i povezanih objava izvršenih od strane rukovodstva;
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove, zasnovano na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili

okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;

- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem revizorovom izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba izvijestiti u našem izvještaju nezavisnog revizora, jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Javnog preduzeća Autoceste FBiH d.o.o. Mostar za 2018. godinu**, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Društva za 2018. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1. Za dva ugovora koji su potpisani sa EBRD-om, za dionice Buna – Počitelj i Donja Gračanica – tunel Zenica, Društvo je platilo taksu za nepovučena sredstva u iznosu od 2.916.038 KM, s obzirom na to da sredstva nisu realizovana u skladu sa Planom poslovanja i planom aktivnosti na izgradnji autocesta i brzih cesta za 2018 godinu (tačke 6. i 7.2.4.2.1 Izvještaja);**
- 2. Društvo je propustilo blagovremeno izvršiti izmjene i dopune plana nabavki za 2018. godine, što je imalo za posljedicu da 24 ugovora u ukupnom iznosu od 6.032.454 KM nisu obuhvaćena usvojenim Planom javnih nabavki. Također, nije osiguran nadzor organa upravljanja u pogledu primjene provedbenog propisa o postupku nabavke, te važećih propisa o nabavci. Navedeno nije u skladu sa članom 17. Zakona o javnim nabavkama i članom 2. Pravilnika o javnim nabavkama Društva, kao i članom 36, stav b) Zakona o javnim preduzećima u FBiH (tačka 8.1.1 Izvještaja);**
- 3. Tenderska dokumentacija za pojedine postupke nije sačinjena u skladu sa članom 53. Zakona o javnim nabavkama, u cilju jednakog tretmana i nediskriminacije potencijalnih ponuđača (tačka 8.1.2 Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 – Standardom za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI 30 – Etičkim kodeksom, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Na poziciji „Materijalna sredstva u pripremi“ na dan 31. 12. 2018. godine iskazano je 360.641.320 KM, od čega se najveći dio odnosi na započete projekte izgradnje autoceste. U toku 2018. godine aktivirano je samo 10.875.084 KM. S obzirom na navedeno, ne možemo potvrditi efikasnost realizacije projekata (tačka 7.2.1 Izvještaja);**
- **Izvršena je emisija obveznica u decembru 2018. godine u ukupnom iznosu od 48.998.800 KM za pretfinansiranje dionica na Koridoru V-c, kao i brzih cesta. Sredstva nisu iskorištena, a samo za prva tri mjeseca 2019. godine na ime kamate plaćeno je 312.775 KM (tačka 7.2.4.2.2 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Društva je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Društva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 1. 8. 2019. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA
Dragan Kolobarić, dipl. oec.

GENERALNI REVIZOR
Dževad Nekić, dipl. oec.

II KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi i reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriteriji za reviziju finansijskih izvještaja su:

- Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH;
- Međunarodni računovodstveni standardi;
- Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja.

Kriteriji za reviziju usklađenosti su:

- Zakon o privrednim društvima;
- Zakon o javnim preduzećima u FBiH;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o radu;
- Zakon o platama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH;
- Zakon o porezu na dobit;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru;
- Zakon o cestama FBiH;
- Zakon o akcizama.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Javno preduzeće Autoceste Federacije BiH d.o.o. Mostar osnovano je prema Zakonu o cestama FBiH („Službene novine FBiH“ br. 12/10, 16/10 i 66/13). Vlada FBiH je 1. 7. 2010. godine donijela Odluku o statusnim pitanjima JP Autoceste FBiH d.o.o. Mostar, kojom su uređeni firma, sjedište, znak, djelatnost, osnivanje podružnica, osnovni kapital, način finansiranja i poslovne knjige, organi upravljanja, prestanak, prelazne i završne odredbe, kao i druga pitanja značajna za uspješno i zakonito poslovanje Društva. Osnivač Društva je Vlada FBiH, a nadležno resorno ministarstvo je Federalno ministarstvo prometa i komunikacija. Prema Zakonu o cestama FBiH, Društvo je jedini upravitelj autocesta i brzih cesta u FBiH i povjereno mu je osiguranje materijalnih i drugih uslova za upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu autocesta i brzih cesta.

Organi upravljanja Društva su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava.

Upravu Društva čine: Adnan Terzić – direktor, Jasmin Bučo – izvršni direktor za projektovanje i građenje, Marin Jelčić – izvršni direktor za upravljanje i održavanje, Ivica Ćurić – izvršni direktor za ekonomsko finansijske poslove i Adisa Kadić – v. d. izvršni direktor za opšte, kadrovske i pravne poslove. Upravu Društva imenovao je Nadzorni odbor na osnovu saglasnosti Vlade FBiH, na mandatni period od četiri godine, počevši od 25. 5. 2017. godine.

Nadzorni odbor imenovan je Odlukom Skupštine Društva, a na osnovu prethodne saglasnosti Vlade FBiH na sjednici održanoj 23. 6. 2016. godine na vremenski period od četiri godine, počevši od dana donošenja Odluke. Nadzorni odbor čine: Dobroslav Galić – predsjednik, Zlatan Lovrić – član, Bilal Tulumović – član, Ante Vrdoljak – član i Ibrahim Badžak – član. Nadzorni odbor održao je osam sjednica u 2018. godini.

Skupštinu Društva čine opunomoćenici koje je imenovala Vlada FBiH. Opunomoćnik imenovan od Vlade FBiH bio je Jadranko Puljić, zaposlenik Federalnog ministarstva prometa i komunikacija. Skupština je u 2018. godini održala dvije sjednice.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Društva detaljno je uređena unutrašnja organizacija, sistematizacija radnih mjesta, rukovođenje organizacionim dijelovima Društva, grupe složenosti poslova i druga pitanja u vezi s organizacijom rukovođenja. Za realizaciju poslova i ciljeva poslovanja Društvo je formiralo organizacione jedinice: Kabinet Uprave, Sektor za pravne poslove, Sektor za ekonomsko-finansijske poslove, Sektor za upravljanje i održavanje autoceste i Sektor za projektovanje i građenje. Za obavljanje poslova i radnih zadataka iz djelokruga rada sektora formiraju su niže organizacijske jedinice – službe. Samostalna organizacijska jedinica je: Odjel za internu reviziju. Na dan 31. 12. 2018. godine u Društvu je bilo 423 zaposlenika.

Odbor za reviziju do 16. 9. 2018. godine činili su: Mirzeta Hasidić – predsjednik, Arifa Topić – član i Slobodan Vukoja – član. Novi saziv Odbora, u sastavu: Azra Koso – predsjednik, Slobodan Vukoja – član i Nina Džidić – član, imenovan je na temelju Odluke Vlade FBiH i Odluke Skupštine Društva, nakon provedenog konkursa 28. 12. 2018. godine, na period od četiri godine. Odbor za reviziju u 2018. godini održao je devet sjednica na kojima je razmatrao Izvještaje Odjela za internu reviziju.

Sjedište Društva je u Mostaru, ulica Adema Buća br. 20. Društvo ima Ured u Sarajevu, ulica Hamdije Kreševljakovića br. 19.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Društva za 2018. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj finansijske revizije je da na osnovu provedene revizije izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti da li rukovodstvo institucije primjenjuje zakone i propise i koristi sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u periodu od decembra 2018. godine do aprila 2019. godine, sa prekidima.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH izvršio je finansijsku reviziju Društva za 2014. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Društvo je postupilo u skladu sa članom 16, tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o preduzetim radnjama u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju za 2014. godinu. Uvidom u preduzete aktivnosti, te analizom realizacije datih preporuka, utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke

- 1) Donesen je novi Pravilnik o radu Društva, kojim su definisani kriteriji za utvrđivanje koeficijenta složenosti za obračun plate, u cilju zadovoljenja principa transparentnosti kod utvrđivanja plata zaposlenih;
- 2) Pravilnikom o radu regulisane su isplate naknade za prevoz na posao i s posla u skladu sa stvarnim mjestom boravka zaposlenika i definisano je pravo na isplatu naknade i za zaposlenike kojima mjesto rada nije mjesto prebivališta;
- 3) Napravljena je analiza efekata i opravdanosti izdvajanja za troškove reklame i sponzorstva za emitovanje informativnih priloga o izgradnji koridora V-c, kao i drugih ugovora vezanih za usluge zakupa reklamnog prostora u printanim, digitalnim i drugim medijima u cilju promocije rada Društva, s obzirom na to da se radi o javnom preduzeću koje u skladu sa Zakonom o cestama ne ostvaruje dobit i ne posluje na komercijalnom principu;
- 4) Preispituje se opravdanost iskazanih troškova reprezentacije i vrši se kontrola troškova reprezentacije na mjesečnom nivou;
- 5) Uspostavljeno je robno-materijalno knjigovodstvo za vođenje svih zaliha, zbog značajnosti vrste i vrijednosti zaliha sirovina i materijala, u cilju ažurnog evidentiranja i potpune kontrole nad imovinom Društva;
- 6) Obaveze su klasifikovane prema roku dospijeca na kratkoročne i dugoročne, kako je propisano MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, a radi njihove pravilne prezentacije u finansijskim izvještajima.

Djelimično realizovane preporuke

- 1) Svi usvojeni akti i procedure se ne poštuju dosljedno i u potpunosti, i nije u svim slučajevima osiguran adekvatan i pouzdan nadzor nad provođenjem istih.

Nerealizovane preporuke

- 1) Uspostaviti evidenciju zemljišta koja će sadržavati sve osnovne pokazatelje o zemljištu (na koje se parcele odnosi iskazana vrijednost, zemljišno-knjižni izvadak, površinu, ranijeg vlasnika, katastarsku općinu);
- 2) Plan javnih nabavki sačiniti na način da se omogući praćenje realizovanih nabavki u odnosu na planirana sredstva, te u Izvještaju o realizaciji Plana dati obrazloženja o značajnijim odstupanjima.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, menadžment je odgovoran za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole u cilju ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Pravilnikom o utvrđivanju i sistematizaciji poslova i radnih zadataka definisani su uslovi koje zaposlenici moraju ispunjavati kako bi mogli raditi na određenom radnom mjestu, potreban broj izvršitelja na radnim mjestima i druga pitanja.

Revizijom je izvršeno ispitivanje sistema internih kontrola, kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji i usklađenost istih sa važećim zakonskim i drugim propisima. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje kvalitetnih internih akata.

Društvo je donijelo značajan broj internih akata kojima su uređene procedure i postupanja zaposlenika u obavljanju poslova i radnih zadataka, kao što su Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama; Pravilnik o nabavci robe i vršenju usluga i ustupanja radova, Pravilnik o popisu, Pravilnik o finansijskom poslovanju, Pravilnik o blagajničkom poslovanju, Pravilnik o reprezentaciji i drugi. Međutim, naprijed navedeni interni akti nisu bili dovoljni da se uspostavi funkcionalan sistem internih kontrola, što je dovelo do određenih propusta, a koji se odnose na sljedeće: evidentiranje javnih prihoda u okviru poslovnih prihoda, nije uspostavljena evidencije zemljišta sa svim pokazateljima o njemu, nisu poštovane odredbe Zakona o radu¹ u dijelu zaključivanja ugovora o radu i Zakona o javnim nabavkama, čije odredbe nisu u potpunosti primijenjene.

Za navedene nedostatke i slabosti u funkcionisanju sistema internih kontrola date su preporuke u dijelovima Izvještaja u kojima su šire obrazložene spomenute aktivnosti.

Društvo je, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH² i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH³ sačinilo Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2018. godinu i odredilo koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu.

Vlada FBiH je Odlukom⁴ od 1. 6. 2018. godine dala prethodnu saglasnost Nadzornom odboru za imenovanje vršioca dužnosti izvršnog direktora za opće, kadrovske i pravne poslove. Nadzorni odbor je tek na sjednici održanoj 5. 11. 2018. godine imenovao v. d. izvršnog direktora za opće, kadrovske i pravne poslove, Adisu Kadić, na period od 12 mjeseci do okončanja konkursne procedure.

Na ovakav način izvršeno imenovanje v. d. izvršnog direktora nije u skladu sa članom 15, stav 2 Uredbe o vršenju ovlaštenja u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala iz nadležnosti FBiH, koji nalaže da nadležni organ Društva odluku o imenovanju vršioca dužnosti člana Uprave mora donijeti najkasnije u roku od 15 dana od dana objavljivanja Odluke o davanju prethodne saglasnosti Vlade FBiH u Službenim novinama.

U toku 2018. godine Društvo je zaključilo ugovore o zasnivanju radnog odnosa sa 31 zaposlenikom. Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da su sa dva zaposlenika zaključeni ugovori o radu na

¹ „Sl. novine FBiH“, broj: 26/16 i 89/18

² „Sl. novine FBiH“, broj: 38/16

³ „Sl. novine FBiH“, broj: 06/17

⁴ „Sl. novine FBiH“, broj: 45/18

neodređeno vrijeme, bez provedene konkursne procedure, putem obaveznog javnog oglašavanja, što nije u skladu sa članom 20a, stav 2 Zakona o radu.

Preporuka:

- ***zaključivanje ugovora o radu vršiti u skladu sa odredbama člana 20a, stav 2 Zakona o radu, nakon provođenja konkursne procedure.***

Interna revizija

Odjel za internu reviziju sastoji se od tri člana: direktora, koji nije zaposlenik Društva i imenovan je Odlukom Odbora za reviziju od 20. 12. 2016. godine na mandatni period od četiri godine, i dva izvršioca. Odjel za internu reviziju sačinio je Program rada i Studiju rizika za 2018. godinu. Odjel za internu reviziju je tokom 2018. godine sačinio dvadeset Izvještaja koji su se odnosili na reviziju usklađenosti sa zakonskom regulativom svih obavezujućih internih akata u Društvu, reviziju javnih nabavki, reviziju stalnih sredstava, reviziju upravljanja likvidnošću i reviziju investicija. Odjel za internu reviziju je u januaru 2019. godine sačinio godišnji Izvještaj o radu, u kojem je navedeno da su u pojedinačnim izvještajima konstatovane nepravilnosti za koje su date preporuke radi njihovog otklanjanja, o čemu je podnio i konačne izvještaje Odboru za reviziju.

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI

Prema Zakonu o cestama FBiH, Društvo je jedini upravitelj autocesta i brzih cesta u FBiH i povjereno mu je osiguranje materijalnih i drugih uslova za upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu autocesta i brzih cesta.

Društvo finansijska sredstva za održavanje, zaštitu, obnovu, rekonstrukciju i izgradnju autocesta i brzih cesta, za rad i funkcionisanje i proširenje materijalne osnove rada iz osnovne djelatnosti osigurava iz takse za korištenje autoceste, godišnjih, posebnih i drugih naknada za korištenje autocesta i brzih cesta, akciza na gorivo/maloprodajne cijene nafte i naftnih derivata, koji imaju karakter javnih prihoda, iz kredita, donacija/grantova, a u skladu sa Zakonom o cestama FBiH. Prema odredbama člana 94. Zakona o cestama FBiH, upravitelji javnih cesta obavljaju poslove od općeg interesa, ne posluju na komercijalnoj osnovi, niti su osnovani radi sticanja dobiti, već svoje aktivnosti obavljaju na osnovu odobrenog plana i programa rada od osnivača – Vlade FBiH. Razlika javnih prihoda i javnih rashoda upravitelja javnih cesta predstavlja finansijski rezultat koji je neoporeziv. Iskazani finansijski rezultat ne može biti predmet ponovne raspodjele na dividendu ili povećanje kapitala. Finansijski rezultat se raspoređuje na obaveze prema planiranoj namjeni. Ovako stvorene obaveze predstavljaju izvor sredstava koji će se utrošiti isključivo za upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu javnih cesta. Poslovne knjige i druge evidencije upravitelja vode se u skladu sa Kontnim planom za privredna društva.

Na nivou Federacije BiH nije donesena Strategija razvoja autocesta, brzih i magistralnih cesta u skladu sa članom 22. Zakona o cestama Federacije BiH, što ima za posljedicu sporo provođenje operativnih aktivnosti u vezi s realizacijom međunarodnih kreditnih aranžmana, kao i nerealnost operativnih strategija i ciljeva Društva.

Strategiju razvoja autocesta, brzih i magistralnih cesta donosi Parlament Federacije BiH, u skladu sa Strategijom saobraćajnog razvoja Bosne i Hercegovine, na prijedlog Vlade FBiH.

6. PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE

Uprava Društva, u skladu sa članovima 22-24. Zakona o javnim poduzećima, 22-25. Zakona o cestama, Statutom Društva i Pravilnikom za izradu plana poslovanja sačinjava trogodišnje, odnosno godišnje planove poslovanja.

Dana 21. 12. 2017. godine Uprava Društva je sačinila prijedlog Trogodišnjeg plana poslovanja za period 2018-2021. godine, koji je Nadzorni odbor odobrio 29. 1. 2018. godine. Nakon dobivene saglasnosti Vlade FBiH 30. 8. 2018. godine, Skupština Društva je usvojila Plan 28. 12. 2018. godine. Trogodišnji plan je urađen sa detaljnim analizama trenutnog stanja i planiranih aktivnosti po sektorima Društva. U finansijskom aspektu trogodišnjeg plana dat je pregled finansijske projekcije očekivanih prihoda, rashoda, kapitalnih izdataka, izvora finansiranja, otplate kredita i projicirani finansijski rezultat.

Društvo nije, u skladu sa članovima 22. navedenog Zakona, isti dostavilo Uredu za reviziju institucija u FBiH.

Uprava je 21.12.2017. godine sačinila Plan poslovanja za 2018. godinu. Nadzorni odbor ga je usvojio 29. 1. 2018. godine, a Skupština Društva 30. 4. 2018. godine. Planom za 2018. godinu detaljnije su razrađeni: plan aktivnosti na izgradnji autocesta i brzih cesta, plan poslovnih aktivnosti, projekcija prihoda i rashoda, projekcija izvora finansiranja (kredit i otplate), te kapitalna ulaganja. Plan za 2018. godinu sačinjen je u skladu sa donesenim internim procedurama za izradu plana i izvještavanje, smjernicama za izradu plana poslovanja za 2018. godinu od resornog ministarstva, te smjernicama Uprave, vezanim za najznačajnije aktivnosti koje se planiraju otpočeti u planiranom periodu.

Praćenje izvršenja Plana poslovanja vrši Uprava zajedno sa Sektorom za ekonomsko-finansijske poslove/Služba za plan i analizu, kao i ostalim učesnicima u procesu planiranja. Uprava Društva polugodišnje i godišnje razmatra ostvarenje godišnjeg plana poslovanja, i u slučaju potrebe donosi odluku o revidiranju i usaglašavanju plana poslovanja, radi njegovog prilagođavanja nastalim promijenjenim uslovima.

Uprava Društva sačinila je Prijedlog rebalansa plana poslovanja za 2018. godinu 19. 11. 2018. godine, a Nadzorni odbor isti usvojio tek 15. 1. 2019, po isteku fiskalne godine, te uputio Vladi na saglasnost.

Osnovne ekonomske kategorije planirane su u sljedećim iznosima:

KM							
R. br.	Pozicija	Ostvareno u 2017. god.	Plan za 2018. god.	Rebalans plana za 2018. god.	Ostvareno u 2018. god.	Indeks (6/3)	Indeks (6/5)
1	2	3	4	5	6	7	8
I	Prihodi	140.518.501	200.450.000	199.588.000	201.517.705	143	101
II	Rashodi	75.125.340	81.731.078	85.233.239	84.019.292	112	98
III	Finansijski rezultat	65.393.161	118.718.922	114.354.761	117.498.413	179	103

U 2018. godini iskazan je ukupan prihod od 201.517.705 KM, što je u odnosu na Rebalans plana više za 1.929.705 KM, a u odnosu na prethodnu godinu za 60.999.204 KM.

Rashodi u 2018. godini iskazani su u iznosu od 84.019.292 KM, što je u odnosu na Rebalans plana manje za 1.213.947 KM, a u odnosu na prethodnu godinu više za 8.893.952 KM.

U 2018. godini iskazan je finansijski rezultat u iznosu od 117.498.413 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 52.105.252 KM. Razlog povećanja ukupnih prihoda, a samim tim i finansijskog rezultata, u najvećem dijelu jeste usvajanje Zakona o akcizama BiH, kojim su akcize na gorivo povećane za dodatnih 0,10 KM/litri goriva (šire objašnjeno u tački 7.1.1 Izvještaja – Prihodi). Povećanje ukupnih rashoda najvećim dijelom odnosi se na povećanje negativnih kursnih razlika.

U 2018. godini planirane su i ostvarene sljedeće investicije, čiji je prikaz dat kroz tabelu:

KM

R. br.	Pozicija	Procijenjena/ ugovorena vrijednost	Plan ulaganja za 2018. god.	Izmjene plana ulaganja za 2018. god.	Ostvareno u 2018. god.	Indeks (6/3)
1	2	3	4	5	6	7
A	Ulaganja na izgradnji Koridora V-c	700.933.591	194.331.648	115.701.843	111.218.117	96
I	Otkup zemljišta	108.500.000	28.690.000	14.590.000	9.172.662	63
II	Usluge projektovanja	5.957.678	3.729.500	2.993.825	2.456.211	82
III	Građenje	556.455.223	150.734.734	92.958.018	94.838.940	102
IV	Usluge nadzora nad građenjem	28.474.201	10.946.564	5.115.000	4.641.703	91
V	Usluge project managera	1.546.489	230.850	45.000	108.601	241
B	Kapitalna ulaganja na upravljanju i održavanju autocesta	1.413.200	1.413.200	1.522.532	1.769.056	116
C	Ulaganja u informacione tehnologije	238.000	238.000	127.736	135.637	106
D	Ostala ulaganja	80.000	80.000	100.305	102.814	102
	UKUPNO	702.664.791	196.062.848	117.452.416	113.225.624	96,4

Ukupne investicije iskazane su u iznosu od 113.225.624 KM, što je u odnosu na Rebalans plana manje za 4.226.792 KM.

Plan javnih nabavki, koji čini dio godišnjeg plana, nije konzistentan sa nabavkama izvršenim u toku godine. **Na osnovu podataka dobivenih od Sektora za ekonomsko-finansijske poslove, Službe za plan i analizu, obrađeni su samo realizovani podaci za javne nabavke u toku godine, bez poređenja s planiranim i objašnjenjima za odstupanja od planiranih nabavki (šire pojašnjeno u tački 8.1.1 Izvještaja).**

Uprava Društva izvještava Nadzorni odbor najmanje dva puta godišnje, po izradi polugodišnjeg i godišnjeg obračuna za prethodnu poslovnu godinu, a Vladi FBiH i Skupštini Društva šalje godišnji izvještaj o poslovanju.

Godišnje finansijske izvještaje za 2018. godinu Društvo je sačinilo i dostavilo nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku.

Godišnji izvještaj o poslovanju, kao i ostali navedeni akti, nisu bili razmatrani od Nadzornog odbora i Skupštine Društva do okončanja konačne revizije.

Preporuka:

- **trogodišnji plan poslovanja, u skladu članom 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH, dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH.**

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

7.1 BILANS USPJEHA

7.1.1 Prihodi

Struktura ostvarenih prihoda iskazana u finansijskim izvještajima je sljedeća:

KM

	od 1. 1. do 31. 12. 2018.	od 1. 1. do 31. 12. 2017.
PRIHODI	201.517.705	140.518.501
Poslovni prihodi	201.352.184	132.076.700
Finansijski prihodi	94.933	8.372.413
Ostali prihodi i dobici	70.588	69.388

7.1.1.1 Poslovni prihodi

Poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 201.352.184 KM. U okviru poslovnih prihoda iskazane su: naknada za autoceste i ceste iz maloprodajne cijene nafte i naftnih derivata (akciza na gorivo) u iznosu od 165.487.185 KM, posebne naknade – za upotrebu autoceste, brzih cesta i objekata sa naplatom na cestama u iznosu od 35.079.344 KM, naknade za korištenje cestovnog zemljišta ili od reklamnih znakova i ostale naknade po posebnim propisima u iznosu od 524.036 KM i prihodi od prodaje robe (ACC TAG) u iznosu od 161.739 KM.

Prihodi po osnovu akciza na gorivo ne zadovoljavaju zahtjeve Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 15 – Prihodi od ugovora s kupcima, koji je u primjeni od 1.1. 2018. godine (ranije MRS 18 – Prihodi), jer nije ispunjen osnovi uslov za njegovu primjenu a to je postojanje obostrano odobrenog Ugovora s kupcem, obzirom da se radi o javnom prihodu na koji Društvo nema nikakav uticaj.

Društvo je neosnovano u cijelosti izvršilo priznavanje poslovnih prihoda u visini primljenih javnih prihoda, što je za posljedicu imalo iskazivanje neto dobiti u iznosu od 117.498.413 KM. Ukoliko bi prihodi po osnovu akciza na gorivo bili isključeni iz poslovnih prihoda, kako nalaže MSFI 15 – Prihodi od ugovora s kupcima, ukupni poslovni prihodi Društva bi iznosili 35.864.999 KM, a samo su troškovi plata i ostalih ličnih primanja za 2018. godinu iskazani u iznosu od 15.785.914 KM.

Ovakav način evidentiranja javnih prihoda namijenjenih za održavanje, zaštitu, obnovu, rekonstrukciju i izgradnju javnih cesta dovodi do nerealnog iskazivanja podataka o finansijskom položaju i uspješnosti poslovanja Društva. Posljedica navedenog je da finansijski izvještaji nisu sačinjeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, MRS i MSFI.

Preporuka:

- *U cilju fer i istinitog iskazivanja finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja Društva u finansijskim izvještajima, primljene javne prihode namijenjene za održavanje, zaštitu, obnovu, rekonstrukciju i izgradnju javnih cesta iskazivati na poziciji dugoročnih razgraničenja, do njihove realizacije.*

Prihodi od cestarine iskazani su u iznosu od 35.079.344 KM i veći su za 4,5% u odnosu na 2017. godinu, što je rezultat povećanog prometa vozila po svim dionicama.

Prema knjigovodstvenoj evidenciji, od navedenih prihoda 89% ili 31.673.629 KM naplaćeno je gotovinski. Svako naplatno mjesto ima svoju blagajnu. Služba za naplatu cestarine, koja je u organizacionom dijelu Društva u Sarajevu, u okviru Sektora za upravljanje i održavanje, vrši naplatu i kontrolu naplaćene cestarine na naplatnim mjestima.

Uputstvom za slanje blagajničkog dnevnika sa naplatnih mjesta se definiše proces elektronskog slanja blagajničkog izvještaja u svrhu evidentiranja naplate cestarine, odgovarajućih evidentiranja u kontinuitetu i arhiviranja, kao i kontrola pristupa i odgovornosti vezane za dokumente. Služba za naplatu cestarine kopiju uplatnice o položenom pazaru na banku dostavlja u Ekonomsko-finansijski sektor koji se nalazi u organizacionom dijelu Društva u Mostaru. Na osnovu dostavljene kopije uplatnice sačinjava se Dnevnik – izvještaj blagajne i evidentira naplaćena naknada za korištenje autoceste (cestarina) naplaćena u gotovini. Dnevni izvještaj o naplaćenju gotovini i izvršenom pologu gotovine nosi se na banku za svaki dan (KM i EUR) za svaku naplatnu stanicu; originalni izvještaj čuva se u Službi za naplatu cestarine, a kopije se dostavljaju Službi za računovodstvo. Visina blagajničkih maksimuma za glavnu blagajnu i blagajne po naplatnim stanicama određeni su Odlukom direktora, donesenom u septembru 2015. godine.

Prihodi od izdavanja cestovnog zemljišta iskazani su u iznosu od 524.036 KM i odnose se na prihode ostvarene po osnovu zaključenih ugovora o korištenju istog, a radi obavljanja pratećih djelatnosti na cestovnom zemljištu.

7.1.1.2 Finansijski prihodi

Finansijski prihodi iskazani su u iznosu od 94.933 KM i najvećim dijelom se odnose na: prihode od naplate šteta od osiguravajućih društava u iznosu od 48.278 KM, prihode od obustava zaposlenika u iznosu od 19.020 KM, prihode od kamata na oročena sredstva u iznosu od 16.202 KM i prihode od naplata manjkova od zaposlenih u iznosu od 5.795 KM.

7.1.1.3 Ostali prihodi

Ostali prihodi iskazani su u iznosu od 70.588 KM i odnose se na: prihode od naknadno ispostavljenog obračuna od osiguranja u iznosu od 50.295 KM i prihode od ukinutih rezervisanja u iznosu od 20.292 KM.

7.1.2 Rashodi

U finansijskim izvještajima iskazani su rashodi u iznosu od 84.019.292 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 8.893.951 KM, a čine ih:

	KM	
RASHODI	84.019.292	75.125.341
Poslovni rashodi:	61.366.698	61.494.281
Nabavna vrijednost prodane robe	161.739	216.196
Materijalni troškovi	1.738.947	1.974.196
Troškovi plata i ostalih ličnih primanja	15.785.914	14.632.727
Troškovi proizvodnih usluga	8.773.932	8.681.182
Amortizacija	33.225.516	33.066.529
Troškovi rezerviranja	116.009	1.177.865
Nematerijalni troškovi	1.564.641	1.745.587
Finansijski rashodi	13.721.443	8.460.448
Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	8.889.072	5.126.459
Ostali rashodi i gubici	16.058	22.033
Rashodi iz osn. prom. rač. politika i ispr. neznač. greš. iz ranijih razdoblja	26.021	22.120

7.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu od 61.366.698 KM i čine najznačajniju stavku u strukturi ukupnih rashoda.

7.1.2.1.1 Nabavna vrijednost prodane robe

Nabavna vrijednost prodane robe iskazana je u iznosu od 161.739 KM, odnosi se na troškove prodaje uređaja za elektronsku naplatu cestarine (ACC TAG).

7.1.2.1.2 Materijalni troškovi

Materijalni troškovi iskazani su u iznosu od 1.738.947 KM i u direktnoj su vezi sa ostvarenim prihodom po osnovu obavljanja redovne djelatnosti. Najvećim dijelom odnose se na: utrošenu električnu energiju u iznosu od 1.139.519 KM, utrošeno gorivo za transportna sredstva u iznosu od 147.850 KM, utrošeni materijal u prometu usluga od 120.249 KM, materijal i dijelove za tekuće održavanje osnovnih sredstava od 98.359 KM i troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 30.777 KM.

Utrošeno gorivo za službena vozila iskazano je u iznosu od 147.850 KM. Društvo raspolaže sa 28 vozila, putničkih i ostalih, a koriste se u skladu sa Uputstvom o uslovima i načinu korištenja službenih vozila, usvojenim početkom 2018. godine. Navedenim Uputstvom definirano je vođenje evidencije o izdatim putnim nalogima vozila. Na kraju mjeseca vrši se usaglašavanje evidencije putnih naloga u skladu sa izvještajem o potrošnji goriva.

Tokom 2018. godine Društvo je nabavku goriva vršilo od dva dobavljača, i to: HIFA Petrol d.o.o. Sarajevo i Holdina d.o.o. Sarajevo, u skladu sa ugovorima nakon provedenog otvorenog postupka javne nabavke.

7.1.2.2 Troškovi plata i ostalih ličnih primanja

U okviru poslovnih rashoda značajni su izdaci za plate i ostala lična primanja, a njihova struktura je:

	KM
Troškovi plata i ostalih primanja zaposlenih	15.785.914
Troškovi plata i naknada plata	14.151.378
Troškovi ostalih primanja i naknada zaposlenih	1.498.701
Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	135.835

Troškovi plata i ostalih primanja zaposlenih iskazani su u iznosu od 15.785.914 KM. U okviru njih najveći su troškovi plata i naknada plata zaposlenih u iznosu od 14.151.378 KM, a čine ih: neto plate i pripadajući porezi i doprinosi.

Prilikom obračuna i isplate plata i naknada primjenjuju se odredbe Zakona o radu,⁵ Pravilnika o radu (u primjeni od decembra 2016. godine), Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta (februar 2017. godine) i ugovora o radu.

Pravilnikom o radu na jedinstven način su regulisane plate zaposlenih, osnovna i najniža neto plata, koeficijenti po grupama složenosti poslova, dodaci i naknade plata i dodatna primanja.

Najviša neto plata isplaćena u Društvu u 2018. godini je plata direktora u iznosu od 5.485 KM, a najniža u iznosu od 996 KM, dok je prosječna neto plata na nivou Društva iskazana u iznosu od 1.655 KM.

Visinu plata za direktora i izvršne direktore utvrđuje Nadzorni odbor i reguliše se menadžerskim ugovorom, na koji saglasnost daje i resorno ministarstvo, u skladu sa Zakonom o platama i drugim materijalnim pravima članova upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH. Menadžerskim ugovorima utvrđena je mjesečna osnovna plata direktora Društva u iznosu od 5,00 prosječnih mjesečnih neto plata isplaćenih u Federaciji BiH u prethodna tri mjeseca, prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, uvećanu za svaku godinu navršenog staža za 0,6%, a izvršnim direktorima utvrđena je mjesečna osnovna plata u iznosu od 4,7 prosječnih mjesečnih neto plata isplaćenih u Federaciji BiH u prethodna tri mjeseca, prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, uvećanu za svaku godinu navršenog staža za 0,6%.

Troškovi ostalih primanja i naknada zaposlenih, iskazani u iznosu od 1.498.701 KM, regulisani su i isplaćeni u skladu sa Pravilnikom o radu i Odlukama direktora o visini utvrđenih naknada. U okviru ovih troškova najznačajniji su troškovi toplog obroka od 775.512 KM, troškovi prevoza na posao i sa posla od 339.400 KM i troškovi regresa za godišnji odmor u iznosu od 179.741 KM, kotizacije za seminare, savjetovanja i simpozije 57.532 KM, te dnevnice za službena putovanja u inostranstvo od 22.345 KM.

Naknade za topli obrok, iskazane u iznosu od 775.512 KM, obračunavale su se na osnovu Odluke direktora o utvrđivanju visine naknade za ishranu u toku rada u visini od 1% dnevno prosječne mjesečne neto plate ostvarene u Federaciji BiH, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku.

Naknade za prevoz na posao i sa posla iskazane su u iznosu od 339.400 KM, a odnose se na troškove prevoza za zaposlenike kojima nije osiguran prevoz na posao i sa posla, a čije je mjesto stanovanja od mjesta rada udaljeno najmanje dva kilometra. Utvrđene su članom 40. Pravilnika o radu, po kojem radnik koji putuje svaki dan na posao od mjesta stanovanja do mjesta rada, ostvaruje pravo

⁵ „Sl. Novine FBiH“, br.26/16;

na mjesečnu naknadu za prijevoz utvrđen po kilometrima. Maksimalan iznos naknade (veće od 61 kilometar) iznosi 150 KM mjesečno. Pravo na naknadu ostvari se na temelju pisanog zahtjeva radnika, potvrde o prebivalištu i utvrđene kilometraže potvrdom BIHAMK-a.

Naknada zaposlenim za godišnji odmor (regres) u 2018. godini iskazana je u iznosu od 179.741 KM. Pravilnikom o radu i Odlukom o visini regresa je regulisano da se regres isplaćuje u iznosu od 50% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji u posljednja tri mjeseca prije isplate. Regres za 2018. godinu isplaćen je za 405 zaposlenika.

Troškovi službenih putovanja zaposlenih odnose se na troškove dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu. Visina dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu isplaćuje se na način propisan za federalne organe uprave.

Naknade članovima odbora iskazane su u iznosu od 120.867 KM, a odnose se na isplate naknada članovima Nadzornog odbora, članovima Odbora za reviziju, punomoćniku Skupštine Društva, direktoru interne revizije, te pripadajućih poreza i doprinosa. U skladu sa Rješenjem o imenovanju, Zakonu o porezu na dohodak,⁶ Pravilniku o primjeni Zakona o porezu na dohodak⁷ obračunava se i isplaćuje mjesečna naknada članovima odbora. Predsjedniku Nadzornog odbora isplaćuje se mjesečna naknada u visini od 70% od dvije prosječne neto plate, isplaćene u Federaciji BiH u prethodna tri mjeseca, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku, a članovima 80% od iznosa mjesečne naknade predsjednika Nadzornog odbora Društva. Predsjedniku Odbora za reviziju pripada mjesečna naknada u iznosu od jedne prosječne neto plate, a članovima u iznosu od 80% od iznosa jedne prosječne neto plate isplaćene u posljednja tri mjeseca u Federaciji BiH. Direktor Odjela za internu reviziju, u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima i Odlukom Odbora za reviziju, ugovorena je mjesečna naknada u visini od 800 KM mjesečno. Na osnovu člana 9. Zakona o platama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i Javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH i uz pisanu saglasnost resornog Ministarstva, visina naknade za rad punomoćnicima za prisustvovanje na sjednicama iznosi 300 KM po održanoj sjednici.

Troškovi naknada ostalim fizičkim licima iskazani su u iznosu od 14.968 KM i odnose se na troškove po osnovu zaključenih ugovora o djelu, te pripadajućih poreza i doprinosa. Ove naknade se obračunavaju u skladu sa zakonskim propisima na osnovu potpisanih ugovora, između ostaloga za usluge prevođenja, stolarskih radova, te montaža uredskog namještaja, dizajn projektiranje izrada i montaža natpisnih ploča na uredima u Mostaru i Sarajevu, izrada elaborata o staništu ptica i sl.

7.1.2.3 Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 8.773.932 KM. U okviru istih najznačajniji su troškovi: usluga održavanja u iznosu od 7.989.029 KM, zakupa u iznosu od 574.056 KM, ostalih usluga u iznosu od 119.810 KM i troškovi sajмова u iznosu od 49.022 KM (sajam gospodarstva Mostar i Tešanj 2018. godine).

Troškovi usluga održavanja čine najveći dio troškova proizvodnih usluga: održavanje sistema nadzora i upravljanja autocestama u iznosu od 2.296.059 KM, usluga redovnog i zimskog održavanja autocesta u iznosu od 2.240.936 KM, usluge investicijskog održavanja autoceste u iznosu od 1.365.969 KM (po potrebi, a odnose se na više ugovora sa dobavljačima od kojih je Društvo vršilo nabavke usluga i roba za sanaciju autoceste usljed klizišta, sanaciju prelaznih naprava, zamjenu betonskih separatora i sl.), usluge održavanja softvera sistema naplate na naplatnim mjestima u iznosu od 802.997 KM, usluge zaštitara na čuvanju ljudi i imovine, te pratnja i zaštita novca u iznosu od 400.425 KM. Usluge održavanja sistema nadzora i upravljanja autocestama i usluge održavanja softvera sistema naplate na naplatnim mjestima vrše se na osnovu potpisanog Okvirnog sporazuma i pojedinačnih ugovora proisteklih iz Okvirnog sporazuma sa dobavljačem BS Telecom Solution d.o.o. Sarajevo, što je šire objašnjeno u tački 8.1.2 Javne nabavke. Troškovi usluga redovnog i zimskog održavanja autocesta vrše

⁶ „Sl. novine FBiH“ 10/08, 09/10, 44/11, 7/13, 65/13;

⁷ „Sl. novine FBiH“ 67/08;

se na osnovu potpisanih ugovora, nakon provedenih postupka javne nabavke, sa dobavljačima Sarajevoputevi d.d. i HP Investing.

Troškovi zakupa nastali su po osnovu postojećih ugovora o zakupu kancelarijskog prostora, opreme, zemljišta i parking-prostora. Društvo obavlja djelatnost u poslovnim prostorima u Mostaru i Sarajevu. U Mostaru se iznajmljuje zgrada koja je u vlasništvu Grada Mostara, a ukupna vrijednost zakupnine na mjesečnom nivou iznosi 31.117 KM. U Sarajevu Društvo iznajmljuje poslovni prostor od Union Banke d.d. Sarajevo u mjesečnom iznosu od 17.847 KM. Dodatni troškovi zakupa predstavljaju ugovori o zakupu parking-prostora u Sarajevu u iznosu od 2.600 KM i zakup vozila u mjesečnom iznosu od 1.462 KM.

Troškovi ostalih usluga odnose se na: obuke zaposlenika, redovne periodične ljekarske preglede zaposlenika, nabavke znakova upozorenja, zaštitu na radu i zaštitu od požara, stručno osposobljavanje viših referenata za upravljanje i nadzor autoceste i druge slične troškove.

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 33.225.516 KM i predstavljaju najznačajniji trošak poslovanja. Amortizacija se obračunava linearnom metodom i primjenjuju se stope amortizacije propisane nomenklaturom, što je detaljnije pojašnjeno u tački 7.2.1 Izvještaja.

Troškovi rezerviranja za naknade i druge beneficije iskazani su iznosu od 116.009 KM. Ove troškove čine: rezerviranja za odlaske u penziju zaposlenika, a u skladu sa Odlukom o obavezi rezerviranja sredstava za troškove rezerviranja za odlazak u penziju iz februara 2019. godine, a za razdoblje od 1. 1. do 31. 12. 2018. godine i obračuna Sektora za ekonomsko-finansijske poslove.

7.1.2.4 Nematerijalni troškovi

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 1.564.641 KM, a najznačajniji su: troškovi neproizvodnih usluga u iznosu od 629.505 KM (advokatske, komunalne, revizijske, konzultantske usluge i sl.), troškovi poštanskih i telekomunikacijskih usluga u iznosu od 224.666 KM (poštanske, telefonske, internet usluge, usluge brze pošte i sl.), troškovi poreza, naknada i taksi u iznosu od 277.891 KM, troškovi platnog prometa u zemlji i inostranstvu od 136.023 KM, troškovi premija osiguranja od 92.500 KM (stalnih sredstava, vozila i osiguranje od posljedica nesretnih slučajeva), troškovi reprezentacije od 24.989 KM, ostali nematerijalni troškovi u iznosu od 143.535 KM (troškovi oglasa u medijima, pretplate na časopise, pretplate na printane medije, objave oglasa javnih nabavki i slično).

7.1.3 Finansijski rashodi

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 13.721.443 KM, a najvećim dijelom se odnose na izdatke za kamate (7.881.572 KM) po osnovu kreditnih linija za sufinansiranje izgradnje dionica autoceste, te ostale kreditne linije i negativne kursne razlike (5.829.923 KM).

7.1.4 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima Društva za 2018. godinu iskazan je pozitivan finansijski rezultat – višak prihoda nad rashodima od 117.498.413 KM.

Ne možemo potvrditi iskazani finansijski rezultat, s obzirom na to da Društvo:

- **poslovne prihode iskazalo u visini primljenih javnih prihoda što nije u skladu sa zahtjevima MSFI 15 –Prihodi od ugovora s kupcima (tačka 7.1.1 Izvještaja).**

Odredbama Zakona o cestama FBiH definisano je da Društvo ne posluje na komercijalnoj osnovi, niti je osnovano radi sticanja dobiti, već svoje aktivnosti obavlja na osnovu odobrenog plana i programa rada od Federacije BiH. Razlika javnih prihoda i javnih rashoda Društva predstavlja finansijski rezultat koji je neoporeziv. Iskazani finansijski rezultat ne može biti predmet ponovne raspodjele na dividendu ili povećanje kapitala. Finansijski rezultat se raspoređuje na obaveze prema planiranoj namjeni. Ovako stvorene obaveze predstavljaju izvor sredstava koji će se utrošiti isključivo za upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu javnih cesta. Konačnu odluku o načinu raspodjele finansijskog rezultata – viška prihoda nad rashodima za 2018. godinu donijet će Skupština Društva u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o cestama FBiH i Statutom Društva.

7.2 BILANS STANJA

7.2.1 Stalna sredstva i dugoročni plasmani

Struktura stalnih sredstava i dugoročnih plasmana na datum bilansa iskazana je:

	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	1.858.321.327	1.775.430.669
Nematerijalna sredstva	31.887.884	38.704.479
Nekretnine, postrojenja i oprema	1.806.284.470	1.716.429.903
Druga dugoročna potraživanja	20.000.000	20.000.000
Dugoročna razgraničenja	147.973	295.287
Ostala (specifična) stalna sredstva	1.000	1.000

Nematerijalna sredstva iskazana su u iznosu od 31.887.884 KM, a sastoje se od ulaganja u tuđu imovinu (3.107.658 KM), projektnu dokumentaciju u pripremi (25.353.396 KM) i ostala nematerijalna imovina (3.426.828 KM).

Projektna dokumentacija u pripremi iskazana je u iznosu od 25.353.396 KM najvećim dijelom se odnosi na dionice Tarčin – Konjic u iznosu od 13.054.490 KM, Lašva – Vitez – Donji Vakuf u iznosu od 8.186.403 KM, Počitelj – Zvirovići u iznosu od 3.896.566 KM, Tuzla – Žepče od 2.532.579 KM i Brza cesta Travnik – Jajce u iznosu od 1.742.649 KM.

Na osnovu Odluke Uprave od 4. 2. 2019. godine Društvo je izvršilo umanjene vrijednosti ulaganja u iznosu od 8.883.539 KM. Umanjenje se odnosi na dionicu Tarčin – Konjic zbog izmjene prvobitne trase uslijed odustajanja od jednog dijela dionice. Vrijednost projektna dokumentacije za pomenutu dionicu nakon umanjavanja iznosi 4.170.951 KM.

Ulaganja u tuđu imovinu od 3.107.658 KM odnose se na regionalnu cestu R425. Ulaganje je izvršeno u sklopu projekta izgradnje poddionice Zvirovići – Kravice, koje je okončano 2015. godine. Izgradnjom dionice autoceste bilo je nužno osigurati da se izlaz sa autoceste poveže s regionalnom mrežom, što je urađeno na način da je izvršena rekonstrukcija dijela regionalne ceste R425 prema Trebižatu i dijela prema Međugorju. Nakon potpunog završetka rekonstrukcije ulaganje će biti preneseno na upravitelja regionalnih cesta (kantonalno Ministarstvo prometa i komunikacija), te će ulaganje biti isknjiženo iz evidencije društva.

Ostala nematerijalna imovna iskazana je u iznosu od 3.426.828 KM i odnosi se na projektnu dokumentaciju, pravo korištenja tuđeg zemljišta i softver.

Nekretnine, postrojenja i oprema predstavljaju najveći dio stalnih sredstava i iskazane su u iznosu od 1.806.284.470 KM. Struktura i promjene na ovoj imovini daju se u sljedećoj tabeli:

Opis	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja, oprema i namještaj	Transportna sredstva	Sredstva u pripremi	Dati avansi	Ukupno
Nabavna vrijednost							
na dan 1. 1. 2018.	150.551.911	1.336.024.511	103.429.746	1.785.633	250.168.302	11.679.446	1.853.639.549
- direktna povećanja u 2018. godini	-	-	-	-	121.348.102	795.966	122.144.068
- prenos sa pripreme	9.172.662	33.508	1.513.454	155.460	(10.875.084)	-	-
- otuđenje i rashodovanje	-	-	77.999	-	-	-	77.999
na dan 31. 12. 2018.	159.724.573	1.336.058.019	104.865.201	1.941.093	360.641.320	12.475.412	1.975.706.618
Akumulirana amortizacija							
na dan 1. 1. 2018.	-	95.231.852	40.776.302	1.201.493	-	-	137.209.646
- amortizacija	-	20.489.387	11.571.956	212.648	-	-	32.273.991
- amortizacija iz ranijeg perioda	-	-	-	-	-	-	-
- otuđenje i rashodovanje	-	-	62.490	-	-	-	62.490
na dan 31. 12. 2018.	-	115.721.239	52.285.767	1.414.141	-	-	169.421.147
Neto knjigov. vrijednost							
na dan 31. 12. 2017.	150.551.911	1.240.792.659	62.653.445	584.140	250.168.302	11.679.446	1.716.429.903
na dan 31. 12. 2018.	159.724.573	1.220.336.780	52.579.433	526.952	360.641.320	12.475.412	1.806.284.470

Zemljište je iskazano u iznosu od 159.724.573 KM i u 2018. godini uvećano je za 9.172.662 KM kroz postupke eksproprijacije zemljišta za gradnju autoceste. S obzirom na to da se radi o specifičnom pojavnom obliku i značajnoj vrijednosti imovine, ranije provedenim revizijama je ukazano je na potrebu uspostave pomoćne evidencije zemljišta, koja treba da omogući pojedinačnu identifikaciju parcele sa detaljnim podacima o istoj. **Na datum bilansa Društvo nije uspostavilo pomoćnu evidenciju iz koje se može utvrditi na koje se parcele odnosi iskazana vrijednost.**

Preporuka:

- **uspostaviti evidenciju zemljišta u vlasništvu Društva, koja će sadržavati sve osnovne podatke o njemu (na koje se parcele odnosi iskazana vrijednost, zemljišno-knjižni izvadak, površinu, ranijeg vlasnika, katastarsku općinu).**

Građevinski objekti (mostovi, tuneli, naplatne kućice) iskazani su u iznosu od 1.220.336.780 KM, a u 2018. godini povećani su za 33.508 KM.

Postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 52.579.433 KM, a čine ih oprema za obavljanje osnovne djelatnosti, uredska i informatička oprema. Povećanje vrijednosti postrojenja i opreme, iskazano u iznosu od 1.513.454 KM, odnosi se najvećim dijelom na nabavke računara i računarske opreme u iznosu od 484.377 KM, energetski kablovski vod 10(20)kV na potezu TS Sarajevo-TS NM u iznosu od 325.412 KM, uređaj za ometanje životinja na autocesti u iznosu od 173.250 KM, robotske kosilice u iznosu od 173.140,56 KM i opremu za inspekciju kanalizacijskih cijevi od 112.000 KM.

Transportna sredstva iskazana su u iznosu od 526.952 KM, a čine ih teretna i putnička motorna vozila nabavljena iz vlastitih sredstava.

Materijalna sredstva u pripremi iskazana su u iznosu od 360.641.320 KM. Povećanje od 121.348.102 KM u toku 2018. godine najvećim dijelom se odnosi na započete projekte izgradnje autoceste i to dionice: Zenica Sjever – Drivuša (90.652.684 KM), Svilaj – Odžak (10.967.801 KM), Buna – Počitelj (5.392.757 KM) i Brza cesta Sarajevo – Goražde (1.718.179 KM), te na ulaganja u zemljište u iznosu od 9.172.662 KM.

Avansi za građevinske objekte iskazani su u iznosu od 12.475.412 KM, a najvećim dijelom se odnose na avanse date sljedećim izvođačima: Euroasvalt d.o.o. (6.999.990 KM-Tunel Hranjen), Hering d.d. (4.295.013 KM) i Starbag AG Austrija (815.177 KM).

Druga dugoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 20.000.000 KM i odnose se na potraživanja za sredstva data JP Ceste Federacije BiH na osnovu Odluke Vlade FBiH od 25. 1. 2010. godine. Sredstva su data za kupovinu zemljišta za potrebe izgradnje autoceste i objekata na trasi Koridora V-c na dionici Sarajevska zaobilaznica.

Amortizacija stalnih sredstava vrši se linearnom metodom otpisa po minimalnim stopama iz „Nomenklature sredstava koja se amortizuju i minimalne stope amortizacije“, a koje važeći Zakon o porezu na dobit priznaje u trošak perioda. Stope amortizacije date su u sljedećoj tabeli:

Grupa sredstava	Vijek trajanja (god.)	Stopa amortizacije (%)
Nematerijalna imovina	5	20
Gornji stroj autoceste – habajući dio	15	6,67
Gornji nosivi stroj autoceste	40	2,50
Donji nosivi stroj autoceste	Neograničeno	0
Mostovi	66.67	1,5
Tuneli – primarna konstrukcija	Neograničeno	0
Tuneli – sekundarna konstrukcija	40	2,5
Objekti kontrole naplate	35	2,86
Računarska oprema	5	20
Ostala oprema	8-20	5-12,50
Vozila	6,45	15,50

Procjena vrijednosti umanjenja sredstava

Na svaki datum bilansa Društvo preispituje stalna sredstava i vrši procjenu da li postoje pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena u skladu sa zahtjevima MRS 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava. Nakon izvršene procjene stalnih sredstava, osim sredstava predloženih za otpis nakon izvršenog popisa, nema pokazatelja da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno da je knjigovodstvena vrijednost sredstava na dan 31. 12. 2018. godine realno iskazana.

Vlasništvo nad nekretninama

Društvo raspolaže dokazima o vlasništvu nad svim nekretninama u posjedu.

Hipoteke i založno pravo

Društvo nema ograničenja u raspolaganju imovinom, niti su na nekretninama i pokretnim stvarima upisana založna prava u korist trećih lica.

7.2.2 Tekuća sredstva

7.2.2.1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji

Na datum bilansa iskazane su sljedeće zalihe:

	KM	
	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
ZALIHE	305.229	283.608
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	295.296	176.103
Gotovi proizvodi	9.933	107.505

Zalihe materijala i rezervnih dijelova početno se vrednuju po trošku nabavke, a za utrošak zaliha primjenjuje se metod prosječne cijene.

7.2.2.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata na datum bilansa je sljedeća:

	KM	
	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	78.844.033	5.396.068
Transakcijski račun – domaća valuta	77.549.853	109.731
Transakcijski račun – strana valuta	1.194.575	13.001
Blagajne – domaća valuta	96.720	253.709
Blagajne – strana valuta	2.885	19.627
Oročena novčana sredstva	-	5.000.000

Gotovina i gotovinski ekvivalenti na dan 31. 12. 2018. godine iskazani su u iznosu od 78.844.033 KM, a odnose se na novčana sredstva koja se vode na računima kod poslovnih banaka. Navedeno povećanje u odnosu na prethodnu godinu odnosi se najvećim dijelom na povećanje po osnovu emitovanih obveznica u 2018. godini u iznosu od 48.998.800 KM (šire pojašnjeno u tački 7.2.4 Izvještaja Obaveze).

Transakcijski računi otvoreni su kod poslovnih banaka u zemlji: Reiffeisen banka, Bor banka, Union banka, NLB banka, UniCredit banka d.d. i Sparkasse banka d.d. Generalni direktor Društva i izvršni direktor za ekonomsko-finansijske poslove su ovlaštene za potpisivanje i raspolaganje sredstvima kod poslovnih banaka.

U glavnoj blagajni se evidentiraju: novčana sredstva podignuta sa transakcijskog računa u KM, isplate putnih naloga i dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu, takse, te sitni računi. Blagajna se vodi i zaključuje svakodnevno. Blagajne domaće i strane valute odnose se na glavnu blagajnu u domaćoj i stranoj valuti, otvorenu u okviru Ekonomsko finansijskog sektora koji se nalazi u

organizacionom dijelu Društva u Mostaru i blagajne na naplatnim mjestima na autocesti koje se vode u okviru Sektora za upravljanje i održavanje u Službi za naplatu cestarina u Sarajevu.

7.2.2.3 Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja

Na datum bilansa, u finansijskim izvještajima iskazana su sljedeća kratkoročna potraživanja:

	KM	
	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
POTRAŽIVANJA, PLASMANI I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	31.410.319	12.180.544
Potraživanja za prikupljena sredstva od akciza	13.433.094	-
Potraživanja od Budžeta FBiH po odlukama Vlade FBiH	7.689.459	-
Potraživanja za date kratkoročne avanse	317.378	410.788
Potraživanja od kupaca u zemlji	43.207	1.705
Potraživanja od dobavljača	296.324	296.324
Potraživanja od banaka	257.490	-
Potraživanja za kartično poslovanje	54.226	54.568
Potraživanja za PDV	9.303.095	11.385.989
Ostala potraživanja	16.046	31.170

Potraživanja za prikupljena sredstva od akciza iskazana su u iznosu od 13.433.094 KM i odnose se na potraživanje po ovom osnovu za mjesec decembar. Uplata je izvršena u januaru 2019. godine.

Potraživanja od Budžeta FBiH po Odlukama Vlade FBiH iskazana su u iznosu od 7.689.459 KM, u visini utrošenih sredstava za eksproprijaciju zemljišta za brzu cestu Lašva – Nević Polje, te po osnovu datog avansa za izvođenje radova probijanja glavne i servisne cijevi i izradu primarne podgrade cestovnog tunela Hranjen u okviru brze ceste Prača – Goražde. Ista su evidentirana na osnovu Odluka Vlade FBiH, broj 966/2018 i 1466/2018 o usvajanju programa utroška dijela sredstava „Kapitalni transferi javnim preduzećima – transfer za izgradnju autocesta i brzih cesta“ – finansiranje izgradnje brzih cesta Lašva – Nević Polje i Prača – Goražde LOT 1 tunel Hranjen, gdje je Društvo implementator programa. Do okončanja revizije Odluke Vlade FBiH nisu realizovane, odnosno sredstva nisu doznačena Društvu.

Potraživanja za date kratkoročne avanse iskazana su u iznosu od 317.378 KM i odnose se na dati avans Elektroprivredi BiH iz 2016. godine, a koji još nije realizovan u potpunosti.

Potraživanja od dobavljača iskazana su u iznosu od 296.324 KM i odnose se na projekat koji je završen 2016. godine. **S obzirom na to da se radi o potraživanjima koja su starija od 12 mjeseci, ona nemaju karakter kratkoročnih potraživanja, pa je potrebno preispitati njihovu evidenciju i računovodstveni tretman.**

7.2.3 Kapital

Na datum bilansa iskazan je kapital sa sljedećom strukturom:

	KM	
	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
KAPITAL	936.386.682	818.888.269
Državni kapital	2.000	2.000
Ostali osnovni kapital	389.870.012	389.870.012
Neraspoređena dobit ranijih godina	429.016.257	363.623.097
Neraspoređena dobit izvještajne godine	117.498.413	65.393.160

Osnovni kapital Društva iskazan je u iznosu od 389.872.012 KM, a čini ga: 2.000 KM upisanog osnovnog kapitala u sudski registar i vrijednost ostalog osnovnog kapitala od 389.870.012 KM. Odlukom o statusnim pitanjima Društva od 1. 7. 2010. godine utvrđena je visina upisanog/osnovnog kapitala u iznosu od 2.000 KM. Zakonom o cestama FBiH definisano je da su javne ceste koje je nadležni organ proglasio za javne ceste u vlasništvu Federacije BiH. Pravilnikom o računovodstvenim politikama regulisan je način iskazivanja trajnog kapitala, tako da se na strani izvora evidentira državni i ostali

osnovni kapital Društva. Ostali osnovni kapital Društva čini imovina osnivača (cestovna infrastruktura) i evidentirana u bilansu stanja u iznosu od 389.870.012 KM. Prema Zakonu o cestama FBiH i navedenoj Odluci, osnovni kapital čini osnovni ulog Federacije BiH kao jedinog osnivača Društva sa procentualnim učešćem od 100% vlasništva.

7.2.4 Obaveze

U finansijskim izvještajima na datum bilansa iskazane su sljedeće obaveze:

	KM	
	31. 12. 2018	31. 12. 2017.
OBAVEZE	1.032.494.226	974.402.620
Dugoročna rezerviranja za troškove i rizike	7.598.170	18.058.641
Dugoročne obaveze	904.310.457	815.626.201
Kratkoročne obaveze	105.063.463	134.980.443
Kratkoročne finansijske obaveze	68.766.206	103.412.901
Obaveze iz poslovanja	31.391.937	27.722.485
Obaveze po osnovu plata, naknada i ostalih primanja	1.122.766	1.051.701
Druge obaveze	3.772.297	2.768.415
Obaveze za PDV	4.555	-
Obaveze za ostale poreze i druge dažbine	5.702	24.941
Pasivna vremenska razgraničenja	15.522.136	5.737.335

7.2.4.1 Dugoročna rezerviranja za troškove i rizike

Dugoročna rezerviranja za troškove i rizike iskazana su u iznosu od 7.598.170 KM i u odnosu na prethodnu godinu manja su za 10.460.471 KM. Odnose se najvećim dijelom na rezerviranja za zadržana plaćanja (retencije) od 5.456.915 KM, rezerviranje za naknade i beneficije zaposlenika od 809.488 KM, te rezerviranja po započetim sudskim sporovima u iznosu od 1.331.767 KM. Navedeno smanjenje odnosi se najvećim dijelom na ukidanja zadržanih plaćanja, retencija po ugovorima, a na osnovu Odluke Uprave o prihvatanju predloženih mjera kojim vrši usklađivanje važećih ugovora o građenju sa odredbama Zakona o finansijskom poslovanju i davanju saglasnosti na potpisivanje Adenduma na ugovore o građenju. Izmjenama Zakona o finansijskom poslovanju⁸ eliminiše se opravdanost, svrsihodnost i racionalnost ugovaranja retencije u budućim ugovorima o građenju. Nakon ukidanja retencija Društvo kao osiguranje za zaključene ugovore koristi bankarsku garanciju.

Rezerviranja za započete sudske sporove odnosi se na rezerviranja po osnovu tužbi protiv Društva za naknadu štete u postupku eksproprijacije. Procjena je izvršena na osnovu podataka iz podnesenih tužbi, uz procjenu vjerovatnoće uspjeha tužbenog zahtjeva, kao i procjenu zatezних kamata i drugih troškova. Rezerviranja za otpremnine zaposlenika izvršeno je u skladu sa Pravilnikom o radu i MRS 19 – Prianja zaposlenih.

7.2.4.2 Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 904.310.457 KM, a odnose se na dugoročne finansijske obaveze od 855.311.657 KM i na obaveze po emitovanim dugoročnim vrijednosnim papirima (emitovanih obveznica) od 48.998.800 KM.

7.2.4.2.1 Dugoročne finansijske obaveze

Dugoročne finansijske obaveze iskazane su u iznosu od 855.311.657 KM, a odnose se na obaveze po osnovu dugoročnih kredita na datum bilansiranja na osnovu zaključenih dugoročnih kreditnih sporazuma. U toku 2018. godine povučeno je ukupno 206.748.239 KM kreditnih sredstava.

Pregled obaveza po kreditima dat je u Prilogu Izvještaja.

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 48/16;

- **Kredit u otplati iskazani su u iznosu od 714.884.843 KM i obuhvataju: EIB kredit br. 24.775, EBRD kredit br. 38.716, EIB kredit br. 31.174 i dva kredita potpisana s Razvojnomo bankom FBiH.**
 - **Kredit sa Evropskom investicijskom bankom (EIB) br. 24.775** odnosi se na obavezu u skladu sa Ugovorom o podzajmu, potpisanim sa Federacijom BiH 22. 12. 2011. godine, a na osnovu Ugovora koji je Bosna i Hercegovina potpisala sa Evropskom investicijskom bankom od 18. 12. 2008. godine. Iznos odobrenog kredita je 75 miliona EUR za finansiranje projekta koridor V-c, izgradnja 15,2 km dionice Drivuša – Kakanj. Period otplate je od 2016. do 2037. godine;
 - **Kredit sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) br. 38.716** odnosi se na obavezu u skladu sa Ugovorom o podzajmu, potpisanim sa Federacijom BiH 22. 12. 2011. godine, a na osnovu Ugovora o zajmu koji je Bosna i Hercegovina potpisala sa EBRD-om 28. 10. 2008. godine, u iznosu od 180 miliona EUR, sa varijabilnom kamatnom stopom EURIBOR. Rok otplate je od 2014. do 2024. godine. Sredstva su namijenjena za finansiranje izgradnje dionica autoputa na Koridoru V-c u BiH, i to: Kakanj – Drivuša 15,2 km; Vlakovo – Tarčin 18,9 km; Počitelj – južna granica 21,4 km; Odžak – sjeverna granica 10,9 km i konsultantske usluge. Ugovorom je predviđeno da će Društvo plaćati 0,5% naknade za nepovučeni iznos sredstava na godišnjem nivou. Društvo je također tokom 2017. i 2018. godine potpisalo Podugovor o zajmu sa Federacijom BiH za projekte Koridor V-c, poddionica Buna – Počitelj i poddionica Donja Gračanica – Tunel Zenica, te projekt Donja Gračanica (Tunel Pečuj – Klopče) i dionica Svilaj – Odžak. Ukupno odobrena sredstva za navedene projekte iznose 156 miliona EUR (80 miliona i 76 miliona EUR). Period otplate je 11 godina, uz uključeni grace-period od četiri godine.
 - **Kredit sa Evropskom investicijskom bankom (EIB) br. 31.174.** Početkom aprila 2013. godine potpisan je supsidijarni ugovor sa Društvom i Ministarstvom finansija FBiH. Namijenjen je za izgradnju 31 km autoceste na Koridoru V-c (dionica Vlakovo – Tarčin 20,35 km i Svilaj – Odžak 10,76 km), u vrijednosti od 166.000.000 EUR sa varijabilnom kamatnom stopom EURIBOR, sa rokom otplate od 2017. do 2042. godine.
 - **Kredit sa Razvojnomo bankom FBiH.** Društvo je tokom 2014. i 2017. godine potpisalo dva Ugovora o dugoročnim kreditima sa Razvojnomo bankom FBiH u ukupnom iznosu od 68.000.000 KM (30.000.000 KM i 38.000.000 KM). Sredstva su odobrena za finansiranje dijela druge faze izgradnje koridora V-c, dionica Vlakovo – Tarčin, poddionica Vlakovo – Lepenica, te za izmirenje obaveza po osnovu retencija iz 2016. godine. Krediti su odobreni na periode od 84 do 96 mjeseci, sa grace-periodom od šest mjeseci i kamatnim stopama 3,5% i 4%;
- **Kredit u povlačenju iskazani su u iznosu od 206.748.239 KM i obuhvataju: Kuvajtski fond za razvoj, kredit br. 794, OPEC Fond za međunarodni razvoj, kredit br. 1588 P, i dva kredita EBRD-a, broj 47372 i broj 48999.**
 - **Kredit sa Kuvajtskim fondom za arapski ekonomski razvoj br. 794** potpisalo je Ministarstvo finansija i trezora BiH i Kuvajtski fond za arapski ekonomski razvoj 24. 11. 2009. godine na iznos od 10.500.000 KWD. Kredit je namijenjen za izgradnju dionice Kakanj – Donja Gračanica, poddionica Klopče – Drivuša, dužine 24 km. Period otplate kredita je 25 godina, uključujući pet godina grace perioda, a kamatna stopa 2%; dodatna naknada sa troškove 0,5%, naknada za posebne obaveze 0,5%. Na dan 31. 12. 2018. godine ukupna povučena sredstva po ovom kreditu iznosila su 18.624.749 KM za poddionicu Klopče – Drivuša.
 - **OPEC Fond za međunarodni razvoj, kredit br. 1588 P – Sporazum o najmu** potpisan 3. 9. 2014. godine između Bosne i Hercegovine i OPEC Fonda za međunarodni razvoj (OFID) za finansiranje izgradnje koridora V-c (izgradnja poddionice Klopče – Donja Gračanica, komponenta A). Odobreni iznos zajma je 48.000.000 USD, uz definisani grace period od pet godina, te kamatnu stopu od 3%. Ukupna povučena sredstva po ovom zajmu u 2018. godini iznosila su 15.722.414 KM. Do kraja 2018. godine gotovo u cijelosti su iskorištena sredstva kod OPEC Fonda u visini od 48.000.000 USD.
 - **Tokom 2017. i 2018. godine potpisani su podugovori o zajmu sa Federacijom BiH, EBRD kredit broj 47372, na iznos od 80.000.000 eura (156.466.400 KM) i kredit EBRD broj 48999 na iznos od 76.000.000 Eura** za projekte koridor V-c, poddionica Buna – Počitelj i poddionica

Donja Gračanica – tunel Zenica, te projekat Donja Gračanica (Tunel Pečuj – Klopče) i dionica Svilaj – Odžak. Period otplate kredita je 11 godina, uz uključen grace period od četiri godine i promjenjive kamatne stope 1% + šestomjesečni EURIBOR; 0,5 % naknade za nepovučeni dio kredita. Po ovim kreditima Društvo nije povuklo sva sredstva na 31. 12. 2018. godine. Ukupna povučena sredstva po EBRD kreditu broj 47372 iskazana su u iznosu od 7.325.051 KM, po kreditu EBRD broj 48999 iskazana su u iznosu od 60.227.804 KM. Neizmirene obaveze na dan 31.12.2018. godine za takse na nepovučena sredstva iznose: po EBRD kreditu br. 47372 (277.633 KM), i po kreditu EBRD br. 48999 (183.006 KM). Prema Sporazumima o zajmu sa EBRD-om, obaveza plaćanja takse na nepovučena sredstva je 120 dana, odnosno 60 dana nakon potpisivanja sporazuma o zajmu.

Za dva ugovora koji su potpisani sa EBRD-om, za dionice Buna – Počitelj i Donja Gračanica – tunel Zenica, Društvo je platilo taksu za nepovučena sredstva u iznosu od 2.916.038 KM, s obzirom na to da sredstva nisu realizovana u skladu sa Planom poslovanja i planom aktivnosti na izgradnji autocesta i brzih cesta za 2018 godinu.

Sve dospjele obaveze na 31. 12. 2018. godine po osnovu dugoročnih kreditnih zaduženja kod međunarodnih i domaćih kreditnih institucija su izmirene.

7.2.4.2.2 Obaveze po emitovanim dugoročnim vrijednosnim papirima

Obaveze po emitovanim dugoročnim vrijednosnim papirima iskazane su u iznosu od 48.998.800 KM, a odnose se na emisiju od 489.988 obveznica putem javne ponude. Nominalne vrijednosti po obveznici iznose 100 KM. Emisija je izvršena Rješenjem Komisije za vrijednosne papire od 28.12.2018. godine i izvještaja banke depozitara. Rok dospijea obveznica je 28. 12. 2020. godine, sa godišnjom kamatnom stopom od 2,60%, uz polugodišnji obračun i isplatu kamate (31. mart i 30. septembar), a glavnica će biti isplaćena u cjelokupnom iznosu po dospelju. Navedena sredstva, prikupljena emisijom obveznica, namijenjena su za prefinansiranje dionica na Koridoru V-c, kao i brzih cesta koje su u nadležnosti Društva, u skladu sa planovima poslovanja i odlukama Vlade FBiH, s obzirom na to da za pojedine projekte sredstva nisu operativna uslijed sporosti sistema i čekanja na neophodnu ratifikaciju međunarodnih sporazuma BiH i međunarodnih kreditora (EBRD, EIB, OFID, KFAED), te potpisivanje subvencioniranih sporazuma, a sve kako bi se ubrzala izgradnja. **Na ova sredstva isplaćene su kamate u iznosu od 312.775 KM za tri mjeseca 2019. godine. Do okončanja revizije sredstva još nisu iskorištena.**

Preporuka:

- ***poduzeti aktivnosti kako bi se osiguralo efikasno provođenje planiranih aktivnosti, te kako bi se sredstva od izvršene emisije obveznica iskoristila u namijenjene svrhe.***

Kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu od 105.063.463 KM, a odnose se na: kratkoročni dio dugoročnih kredita od 62.766.206 KM, obaveze po osnovu revolving kredita kod Raiffeisen banke u visini od 6.000.000 KM sa rokom dospelja 3. 3. 2019. i kamatnom stopom 2,15%, obaveze iz poslovanja od 31.391.937 KM, obaveze po osnovu plata, naknada i ostalih primanja zaposlenih od 1.122.766 KM, druge obaveze od 3.772.297 KM, obaveze za PDV-om od 4.555 KM, obaveze za ostale poreze i druge dažbine u iznosu od 5.702 KM.

Obaveze iz poslovanja iskazane su u iznosu od 31.391.937 KM. Najveći dio odnosi se na: obaveze prema dobavljačima u zemlji od 20.306.427 KM i dobavljačima u inostranstvu od 7.163.078 KM. Najznačajniji dobavljači u zemlji su: Agencija Securitas, BS Telecom Solutions d.o.o. Sarajevo, Divel d.o.o. Sarajevo, Elektroprivreda BiH, Euroasfalt d.o.o., IPSA Institut, Hering d.d., HP Investing d.o.o. Mostar, R&S d.o.o. Vogošća i Sarajevoputevi. Od dobavljača iz inostranstva najznačajniji su: AECOM INOCSA S.L.U. – INOCSA INGENIERIEA SL S, EGIS INTERNATIONAL, te STRABAG AG AUSTRIA.

Obaveze po osnovu plata, naknada i ostalih primanja odnose se na obaveze za neto plate za 12. mjesec 2018, kao i neizmirene obaveze po osnovu doprinosa za decembar 2018. godine. Plata za decembar i obaveze za poreze na plate i naknade izmirene su u tekućoj godini.

Druge obaveze iskazane su u iznosu od 3.772.297 KM, a najvećem dijelom se odnose na ukalkulisane obaveze za kamate i takse po kreditima od 3.594.141 KM.

Pasivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu od 15.522.136 KM, a čine ih: odloženi prihodi po Odlukama Vlade od 7.689.460 KM (šire objašnjeno u tački 7.2.2.3 Izvještaja – Kratkoročna potraživanja, plasmani i aktivna vremenska razgraničenja) i odgođeni prihod po osnovu donacija EIB-a od 3.889.150 KM i unaprijed naplaćeni prihod po osnovu cestarina (ACC TAG) od 1.688.769 KM (odnosi se na dio takse za cestarinu koja je naplaćena, ali je utvrđeno da nije realizovana). Odloženi prihodi po osnovu donacija EIB-a odnose se na sporazum o finansiranju između Evropske investicijske banke i Društva, za finansiranje konsultantskih usluga u vezi savjetodavne pomoći u realizaciji infrastrukturnih projekata na autocesti koridor V-c, poddionica Počitelj – Zvirovići, u maksimalnom iznosu od 2.000.000 EUR.

7.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici od 402.299.269 KM i ukupne novčane isplate od 328.851.304 KM, što za rezultat ima pozitivan novčani tok u iznosu od 73.447.965 KM. Izvještaj o novčanom toku sačinjen je u skladu s Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva.

7.4 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U Izvještaju o promjenama na kapitalu za 2018. godinu iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama usklađene su sa iskazanim vrijednostima u Bilansu stanja i Bilansu uspjeha.

7.5 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Bilješke uz finansijske izvještaje nisu u potpunosti sastavljene u skladu sa zahtjevima iz MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja i zahtjeva ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, kao i člana 38. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH. U Bilješkama uz finansijske izvještaje dati su statistički podaci po bilansnim pozicijama (povećanje, smanjenje, učešće), kao i potrebne informacije i dodatna pojašnjenja korisnicima finansijskih izvještaja.

Međutim, u Bilješkama uz finansijske izvještaje, u okviru poslovnih prihoda, iskazani su prihodi od naknade za autoceste i ceste iz maloprodajne cijene nafte i naftnih derivata (akciza na gorivo) od 165.487.185 KM, koji predstavljaju javne prihode, što nije u skladu sa zahtjevima Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Preporuka:

- ***bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima iz MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja i zahtjeva ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.***

8. JAVNE NABAVKE

8.1 Postupci javnih nabavki provedeni po Zakonu o javnim nabavkama

8.1.1 Planiranje postupaka javnih nabavki

Društvo je donijelo Plan javnih nabavki za 2018. godinu, koji je Uprava Društva usvojila 23. 5. 2018. godine, a Nadzorni odbor usvojio isti dana 22. 06.2018. godine. Navedenim Planom planirane su nabavke u ukupnom iznosu od 314.524.718 KM i to: nabavka radova od 262.585.665 KM, za nabavku usluga planirano je 42.327.928 KM i za nabavku roba 9.611.125 KM.

Prema prezentiranim podacima, tokom revizije u 2018. godini provedeno je 86 postupaka nabavki, od čega 62 postupka koja su bila planirana Planom javnih nabavki i 24 postupka koja nisu bila planirana.

Izmjene Plana javnih nabavki izvršio je i usvojio Nadzorni odbor tek 4. 2. 2019. godine, iako su se nabavke mimo usvojenog Plana vršile tokom cijele godine (od februara do decembra 2018. godine).

U izmijenjeni Plan nabavki iz 2019. godine uvrštene su tri nabavke koje su prvobitno planirane kao jedna nabavka putem otvorenog postupka – Nadogradnja i održavanje sistema upravljanja i nadzora prometom na autocesti s implementacijom ITS-a na izgrađenim dionicama Bilješevo – Sarajevo-sjever, planirane vrijednosti od 12.600.000 KM. Nabavke su provođene na osnovu **Odluka o nabavkama koje nisu predviđene planom**, i to dvije nabavke putem otvorenog postupka – Održavanje hardverskog dijela upravljanja prometom na svim dionicama autoceste A1 (planirana vrijednost 4.300.000 KM) i Implementacija ITS-a na izgrađenim dionicama autoceste Bilješevo – Sarajevo-sjever (planirana vrijednost 4.400.000 KM) i jedna nabavka obavljena putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavci – Održavanje softverskog dijela sistema nadzora i upravljanja prometom na svim dionicama autoceste A1 (planirana vrijednost 3.900.000 KM).

Članom 2. Pravilnika o javnim nabavkama iz 2015. godine, a u vezi sa članom 17. Zakona o javnim nabavkama, Društvo je propustilo raditi izmjene i dopune plana nabavki, i to za nabavke koje su bile planirane, ali su tokom godine bile mijenjane. Naime, predmetne nabavke su bile planirane, a vode se kao „izvanplanske“.

Nadzorni odbor Društva nije blagovremeno usvojio izmjene plana nabavki za 2018. godinu, odnosno nakon isteka perioda na koji se plan odnosio, te nakon tog datuma nema osnove za njegovu izmjenu ili dopunu. Za promjene vrste postupka, dijeljenje stavki iz plana nabavki koje je vršeno u toku 2018. godine, nije obezbijedena blagovremena saglasnost Nadzornog odbora, s obzirom na to da je ona data nakon što su sklopljeni ugovori i po isteku godine na koju se plan odnosio. Navedeno nije u skladu sa članom 36. Zakona o javnim preduzećima u FBiH, stav b), kojim je propisano da je Nadzorni odbor dužan vršiti nadzor nad radom uprave i zaposlenika javnog preduzeća u pogledu primjene provedbenog propisa o postupku nabavke, te važećih propisa o nabavci.

Provedenim postupcima javnih nabavki, koje su bile obuhvaćene Planom javnih nabavki, zaključeni su ugovori ukupne vrijednosti od 80.370.790 KM i to: 35 nabavki putem otvorenog postupka u vrijednosti od 80.090.422 KM, 11 postupaka putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda ukupne vrijednosti od 194.209 KM i 16 postupaka putem direktnih sporazuma ukupne vrijednosti od 86.159 KM.

Provedenim postupcima koji nisu obuhvaćeni usvojenim Planom javnih nabavki u 2018. godini zaključena su 24 ugovora u ukupnom iznosu od 6.032.454 KM, i to: deset postupaka putem otvorenog postupka ukupne vrijednosti od 333.772 KM, pet postupaka putem pregovaračkih postupaka bez objave obavještenja o nabavci ukupne vrijednosti od 5.583.203 KM, sedam postupaka putem direktnih sporazuma ukupne vrijednosti od 36.376 KM i dva postupka putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda ukupne vrijednosti od 79.103 KM. Ukupna vrijednost nabavki koje nisu predviđene Planom nabavki i koje nisu okončane do završetka revizije za 2018. godinu iznosila je 13.750.000 KM, i to: osam nabavki putem otvorenog postupka (planirane vrijednosti 13.525.000 KM) i dvije nabavke putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavci (planirane vrijednosti 225.000 KM).

8.1.2 Postupci javnih nabavki obuhvaćeni revizijom

Revidirali smo 21 postupak i procedure dodjele ugovora planskih i nabavki koje nisu obuhvaćene Planom nabavki u 2018. godini, u ukupnoj vrijednosti od 80.181.254 KM, i to: trinaest ugovora dodijeljenih putem otvorenog postupka (u vrijednosti od 74.492.741 KM), pet konkurentskih zahtjeva za dostavu ponuda (u vrijednosti od 209.727 KM), tri postupka putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavci, koje nisu predviđene Planom nabavki u iznosu od 5.478.786 KM.

Društvo je sa dobavljačem BS Telecom Solution tokom 2018. godine, kao i u ranijim godinama, zaključilo određen broj ugovora. Sklopljeni su na osnovu provedenih pregovaračkih postupaka bez objave, otvorenog postupka i konkurentskim zahtjevom za dostavu ponuda. Tokom 2018. godine ostvaren je ukupan promet sa navedenim dobavljačem od 4.183.370 KM. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju vezano za navedenog dobavljača konstatiramo sljedeće:

Društvo je tokom 2015. godine sa navedenim dobavljačem BS Telecom Solution sklopilo dva okvirna sporazuma:

- Okvirni sporazum za nabavku usluga za **Održavanje i doradu sistema naplate cestarine na svim dionicama autoceste A1**, sklopljen 17. 9. 2015. godine na period od tri godine, ugovorene vrijednosti od **3.748.496 KM**, koji je predviđao sklapanje pojedinačnih ugovora tokom navedenog razdoblja;
- Okvirni sporazum za pružanje usluga za **Održavanje sistema i nadzora i upravljanja autoceste**, sklopljen 30. 3. 2015. godine na period od tri godine, ugovorene vrijednosti od **12.585.000 KM**, koji je predviđao sklapanje pojedinačnih ugovora tokom navedenog razdoblja.

Održavanje i dorada sistema naplate cestarine na svim dionicama autoceste A1 – po osnovu okvirnog sporazuma potpisano je sedam pojedinačnih ugovora. Ukupno je realizovano 3.331.391 KM. Pružanje usluga po ovom Ugovoru trajalo je do 17. 9. 2018. godine, nakon čega je proveden pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci – Održavanje softverskog dijela sistema naplate cestarine na svim dionicama autoceste, kao nabavka koja nije planirana. Ova nabavka je bila dijelom plana javnih nabavki za 2018. godinu kao otvoreni postupak. Procijenjena vrijednost u planu iznosila je 1.300.000 KM. Uprava je 11. 9. 2018. godine donijela Odluku o pokretanju vanplanske nabavke na osnovu tumačenja Agencije za javne nabavke BiH od 18. 4. 2018. godine, a vezano za primjenu pregovaračkog postupka u sklopu javnih nabavki. BS Telecom je jedini ovlašćen od Instituta Mihajlo Pupin Beograd za korištenje licence i ima ekskluzivno pravo za njeno korištenje. Zakonom je predviđeno da se „Pregovarački postupak bez objavljivanja obavještenja o nabavci može koristiti za dodjelu ugovora jedinom mogućem dobavljaču (ukoliko ne postoji mogućnost izbora alternativnog dobavljača), kada alternativni izbor stvarno ne postoji. Nedostatak alternativnog izbora ne smije biti uzrokovan bilo kakvim subjektivnim faktorom, već se taj razlog mora pripisati tehničkim ili umjetničkim razlozima ili zaštiti ekskluzivnih prava.” Iz navedenih razloga nabavka Održavanje softverskog dijela sistema naplate cestarine na svim dionicama autoceste A1 se izdvaja iz planirane nabavke i pokreće kao zasebna nabavka koja nije planirana sa ugovaranjem na tri godine, na procijenjenu vrijednost od 1.650.000 KM. Ugovor sa dobavljačem BS Telecom Solutions zaključen je 15. 10. 2018. godine na tri godine, u vrijednosti od 1.573.825 KM.

Postupak nabavke za **Održavanje hardverskog dijela sistema naplate cestarine** na svim dionicama autoceste A1 (procijenjen iznos nabavke je 2.100.000 KM), putem otvorenog postupka, kao „vanplanske“ nabavke, nije bio okončan do završetka revizije.

Održavanje sistema i nadzora i upravljanja autoceste – po osnovu okvirnog sporazuma potpisano je osam pojedinačnih ugovora. Ukupno je realizovano 13.934.647 KM. Pružanje usluga po ovom Ugovoru trajalo je od potpisivanja 30. 3. 2015. godine do 30. 3. 2018. godine ili do utroška ugovorenih sredstava. Osmi pojedinačni ugovor zaključen je 29. 3. 2018. godine (posljednji dan trajanja okvirnog sporazuma). **Za održavanje softverskog dijela naplate sredstva su utrošena zaključno sa junom 2018. godine. Održavanje hardverskog dijela se nastavilo do 31. 12. 2018. godine.** Prema izjavama odgovornih osoba, nije bilo kvarova niti vanrednih situacija u vezi sa softverskim dijelom od juna do zaključenja novog Ugovora 17. 12. 2018. godine na tri godine u vrijednosti od 3.804.965 KM, nakon provedenog pregovaračkog postupka bez objave. Pregovarački postupak bez objave obavještenja o javnoj nabavci vodio se samo sa ponuđačem BS Telecom

Solution d.o.o. Sarajevo, kao ovlaštenim, ekskluzivnim i jedinim proizvođačem/dobavljačem BS Husky sistema za održavanje daljinskog upravljanja i nadzora autocesta.

Održavanje hardverskog dijela sistema nadzora i upravljanja na svim dionicama autoceste A1 (procijenjen iznos od 4.300.000 KM) nije okončano do završetka revizije.

Na osnovu prezentirane dokumentacije, nismo se uvjerali da je vršena analiza i ispitivanje utroška sredstava iz prethodnih ugovora. Nisu nam prezentirane metode, niti interne procedure istraživanja tržišta kako bi se, pogotovo za velike nabavke, utvrdilo kako se procjenjuje iznos nabavke u cilju utvrđivanja cijene koštanja i konkurentnosti na tržištu.

Sa navedenim dobavljačem tokom 2018. godine zaključeni su i Ugovori za:

- usluge Cloud hosting obračunskog Sistema naplate cestarine. Ugovor je sklopljen 24. 12. 2018. godine na tri godine, u vrijednosti od 69.999 KM za okvirni sporazum, odnosno 23.333 KM za prvi pojedinačni ugovor. Nabavka je provedena putem otvorenog postupka, kao nabavka koja nije obuhvaćena Planom nabavki. Za ovu nabavku pristigla je samo jedna ponuda, od BS Telecom Solutions d.o.o. Sarajevo;
- održavanje Oracle infrastrukture i tehnologija. Ugovor je sklopljen 18. 10. 2018. godine na godinu dana u vrijednosti od 39.685 KM. Nabavka je bila planirana i provedena putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda;
- nabavka brklji/letvi za rampe naplate cestarine. Ugovor je sklopljen 8. 10. 2018. godine na godinu dana u vrijednosti od 39.824 KM. Nabavka je bila planirana i provedena putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda.

Uvidom u ostale uzorkom odabrane postupke javnih nabavki utvrdili smo sljedeće:

- Kod otvorenog postupka javne nabavke usluga osiguranja radnika, motornih vozila i imovine, za koju je objavljeno Obavještenje o nabavci 22. 12. 2017. godine, procijenjene vrijednosti od 500.000 KM na period od tri godine, Društvo je donijelo Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača, na šta je ponuđač UNIQA osiguranje uložilo žalbu. Žalba je bila osnovana jer jedan od ponuđača nije imao valjanu dokumentaciju kao dokaz o ispunjavanju uslova tehničke i profesionalne sposobnosti, u skladu sa članovima 48. i 50. Zakona. Ured za razmatranje je vratio postupak na ponovni pregled i ocjenu ponuda. Nakon ponovljenog postupka, Ugovor je dodijeljen ponuđaču „Triglav osiguranje“ d.d. Sarajevo;
- Kod otvorenog postupka javne nabavke Rehabilitacija regionalne ceste R425a na dionici Tromeđa – Zvirovići u dužini oko 5,8 km, procijenjene vrijednosti od 5.000.000 KM, uložena je žalba na Odluku o poništenju postupka javne nabavke od ponuđača KTM Brina d.o.o. Posušje. Ured za razmatranje žalbi prihvatio je žalbu kao osnovanu. Naime, ponuđač KTM Brina u žalbenom navodu je imao najpovoljniju ponudu, ali mu je ponuda odbačena kao neprihvatljiva, za šta nije bilo osnova budući da su elementi ponude bili ograničavajući (npr. maksimalna nosivost kamiona, koja za ovu vrstu radova nije ni prikladna niti opravdana). Predmet nabavke jesu radovi rekonstrukcije ceste za koje, u skladu s načelom razmjernosti, veći broj ili veći kapacitet mašina kojima ponuđač raspolaže nije nedostatak niti razlog za eliminaciju postupka. Navedeno nije u skladu sa stavom 3. člana 44. Zakona o javnim nabavkama, u kojem se navodi da minimum kvalifikacijskih uvjeta koje ugovorno tijelo odredi za ponuditelje, kao i dokumenti koji su im potrebni za dokazivanje toga, obavezno treba biti razmjern predmetu javne nabavke i u skladu s njim. Postavljeni uvjeti ne smiju biti ograničavajući za konkurenciju i moraju biti jasni i precizni. Takve okolnosti bi se morale posebno obrazložiti u tenderskoj dokumentaciji. U ponovljenom pregledu i ocjeni ponuda donesena je Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača – KTM Brina d.o.o. Posušje, te potpisan Ugovor u ukupnoj vrijednosti od 5.594.186 KM.

Preporuke:

- *sačiniti Plan javnih nabavki na način da se omogući praćenje realizovanih nabavki u odnosu na planirana sredstva i u Izvještaju o realizaciji Plana dati obrazloženje o značajnijim odstupanjima;*
- *izmjene i dopune Plana nabavki donositi blagovremeno za kalendarsku godinu na koju se Plan odnosi, u skladu sa odredbama člana 17. Zakona o javnim nabavkama i članom 2. Pravilnika o javnim nabavkama;*
- *pravovremeno obezbijediti saglasnost Nadzornog odbora za promjene vrste postupka i dijeljenje stavki iz plana nabavki u skladu sa članom 36. Zakona o javnim preduzećima FBiH;*
- *vršiti analizu i ispitivanje tržišta (cost-benefit analizu za sistem naplate cestarine, nadzora i upravljanja autocestom), kako bi se realno procijenio i planirao iznos nabavke, u cilju utvrđivanja cijene koštanja i konkurentnosti na tržištu. Također planirati i obuku vlastitih kadrova za održavanje sistema;*
- *tendersku dokumentaciju sačinjavati sa svim neophodnim elementima, kako bi davala potpune informacije o postupku javne nabavke, u cilju jednakog tretmana i nediskriminacije potencijalnih ponuđača, u skladu sa članom 53. Zakona o javnim nabavkama.*

8.2 Postupci javnih nabavki provedeni po međunarodnim procedurama

Prema prezentiranom Pregledu sklopljenih ugovora i pokrenutih postupaka nabavki po međunarodnim procedurama u 2018. godini, Društvo je pokrenulo pet nabavki putem otvorenog postupka u ukupnoj vrijednosti od 412.000.000 EUR i Konkurentskih postupaka u ukupnoj vrijednosti od 19.200.000 EUR.

Predmet revizije postupaka javne nabavke po procedurama međunarodnih finansijskih institucija su bili ugovori zaključeni sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (u daljem tekstu: EBRD) i Evropskom investicijskom bankom (u daljem tekstu: EIB), u ukupnoj planiranoj vrijednosti od 412.000.000 EUR, od čega je u fazi realizacije 93.052.453 EUR. Revizijom je obuhvaćeno sedam ugovora.

Društvo za implementaciju međunarodnih finansijskih ugovora imenovalo je dvije stalne komisije koje rade na postupcima javnih nabavki i koje tokom postupka nabavke imaju direktnu komunikaciju sa kreditorom, u dijelu dobijanja saglasnosti na svaku fazu u postupku, čija je prosječna dužina roka u kojem banka daje saglasnost 10 dana.

Revidirajući ugovore za koje su procedure nabavke bile u toku u 2018. godini, utvrđeno je sljedeće:

1. Za četiri ugovora o izvođenju radova (izuzev ugovora za dionicu Počitelj – Zvirovići), prosječna dužina trajanja I faze (faze pretkvalifikacije) traje prosječno 11 mjeseci;
2. II faza postupka (prijem, otvaranje, evaluacija ponuda i zaključivanje ugovora) okončana je za dva ugovora i prosječno trajanje ove faze bilo je deset mjeseci.
3. Postupak nabavke za dionicu Počitelj – Zvirovići pokrenut je u oktobru 2014. godine. Postupak nabavke je dvaput poništen i u toku je treći postupak nabavke. Prvi postupak je poništen 13. 3. 2017. godine po žalbama za oba lota. Drugi postupak je pokrenut 3. 5. 2017. godine, a poništen odlukom banke u januaru 2018. godine, nakon dvije žalbe. Treći postupak je pokrenut 25. 4. 2018.godine, završena je pretkvalifikacija i u toku je evaluacija ponuda.
4. U svim postupcima nabavke po ovim ugovorima proteklo je prosječno tri mjeseca od momenta donošenja odluke o pokretanju postupka nabavke do objavljivanja poziva za pretkvalifikaciju.

Za dva ugovora o nabavci konsultantskih ugovora za nadzor izvođenja radova, prosječna dužina trajanja faze pretkvalifikacije je sedam mjeseci. Postupak nabavke za ugovor za usluge nadzora nad izvođenjem radova na dionici Donja Gračanica – tunel Zenica pokrenut je 20. 12. 2016. godine, a ugovor zaključen 31. 7. 2018. godine. Postupak nabavke za usluge nadzora na dionici Poprikuše – Nemila pokrenut je 20. 8. 2018. godine i u toku je prva faza pretkvalifikacije.

Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da u realizaciji međunarodnih ugovora postoje interne i eksterne slabosti koje utiču na efikasnost implementacije zaključenih međunarodnih ugovora, a što u krajnjem ima negativne finansijske implikacije kada se radi o ugovorima sa EBRD-om. **Naime, u 2018. godini, zbog neokončanih procedura javne nabavke, za nepovučena sredstva kredita za dionice Buna – Počitelj i Donja Gračanica – tunel Zenica, plaćeno je 2.916.038 KM.** Interni nedostaci, utvrđeni revizijom, jesu dužina trajanja pripreme i postupak nabavke. Za ugovore koji su predmet revizije utvrđeno je da je grace period pri isteku u trenutku potpisivanja ugovora o nabavci, a cilj je da radovi budu pri kraju ili završeni u grace periodu, kako bi se što više aktivnosti realiziralo prije nego počne otplata anuiteta po kreditu.

Postupak ratifikacije za tri ugovora je u zastoju zbog neformiranja vlasti na nivou BiH i FBiH, a što je uzrok kašnjenja u implementaciji kreditnih aranžmana. Uslovna klauzula (Zakon o akcizama) za efektivnost nekih od revidiranih ugovora o kreditu je razlog za kašnjenje implementacije kreditnih sredstava i troškova koji se plaćaju zbog kašnjenja. Utvrđeno je da na proces pripreme projekta utiče i proces eksproprijacije,⁹ a što je utvrđeno i praćenjem realizacije preporuka revizije učinka, gdje je izvještaj iz 2017. godine konstatirao djelimičnu realizaciju preporuka. Izdavanje urbanističkih dozvola za izgradnju dionica autoceste je unaprijeđeno¹⁰ (Prostorni plan posebnih obilježja od značaja za FBiH). Nepostojanje, neusaglašenost i zastarjelost prostorno-planskih dokumenata je konstatirana još 2017. godine kroz Izvještaj revizije učinka – Efikasnost postupka izdavanja građevinskih dozvola u lokalnoj upravi.

Preporuke:

- **društvo treba da izvrši potrebne predradnje u dijelu procjena i realizacije projekta, vezano za postupak eksproprijacije i izdavanja urbanističkih dozvola za gradnju, kako bi se skratilo vrijeme i procedure okončale bez dužeg zastoja;**
- **za svaki projekat treba raditi vremenski hodogram aktivnosti, kako bi se vidjelo gdje su kašnjenja u implementaciji projekata (od pripreme projekta do zaključivanja i realizacije ugovora o nabavci);**
- **potrebno je inicirati izmjene propisa putem nadležnog ministarstva, koji su od uticaja na efikasnost implementacije međunarodnih kreditnih aranžmana.**

9. SUDSKI SPOROVI

Prema prezentiranim podacima Sektora za pravne poslove, protiv Društva se vode sudski sporovi u ukupnoj vrijednosti od 2.233.736 KM. Na osnovu procjene Službe za zastupanje, koja uključuje sve predmete za koje su podnesene tužbe protiv Društva do 31. 12. 2018. godine, a za koje nisu donesene pravomoćne presude, rezervisanja za sudske sporove izvršena su u iznosu od 1.331.776 KM.

Prema Rješenju Porezne uprave iz jula 2016. godine, utvrđena je poreska obaveza po osnovu poreza na dobit i poreza na dohodak od samostalne i nesamostalne djelatnosti u iznosu od 45.414.618 KM sa pripadajućim kamatama. Dodatno utvrđene obaveze poreza na dobit odnose se na period 2011-2015. godine. Na navedeno Rješenje Poreske uprave Društvo je podnijelo žalbu, navodeći relevantne članove Zakona o cestama FBiH, kojim je definisano da Društvo ne posluje na komercijalnoj osnovi, da razlika prihoda i rashoda predstavlja finansijski rezultat koji je neoporeziv. Konačno Rješenje Federalnog ministarstva finansija, po kom se žalba odbija, doneseno je 16. 10. 2018. godine.

Nalog za prinudnu naplatu izdat je 19. 12. 2018. godine, a Rješenje o pokretanju postupka prinudne naplate 31. 1. 2019. godine. S obzirom na to da je Društvo 23. 11. 2018. godine pokrenulo upravni spor protiv Rješenja Federalnog ministarstva finansija, podnesen je zahtjev Društva o odlaganju izvršenja. Kantonalni porezni ured Mostar 14. 2. 2019. godine donio je Rješenje o prekidu postupka prinudne naplate poreznih obaveza do okončanja upravnog spora.

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 70/2007, 36/2010, 25/2012, 8/2015 – Odluka US i 34/2016)

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 100/17

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Komentare na Nacrt Izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2018. godinu, Društvo je dostavilo 4. 7. 2019. godine i priložilo dodatnu dokumentaciju.

Prihvatili smo dio obrazloženja koja se odnose na rezervisanja po osnovu Rješenja Poreske uprave FBiH i Federalnog ministarstva finansija za naknadno utvrđene obaveze poreza na dobit, što je i inkorporirano u Izvještaj.

Nismo prihvatili data obrazloženja u vezi: iskazivanja poslovnih prihoda u skladu sa zahtjevima Međunarodnih računovodstvenih standarda; plaćenih taksi kreditoru za nepovučena sredstva; izmjenu i dopunu plana nabavki za 2018. godinu; osiguranje nadzora organa upravljanja u pogledu primjene provedbenog propisa o postupku nabavke; te važećih propisa o nabavci i izrade tenderske dokumentacije za pojedine postupke u skladu sa članom 53. Zakona o javnim nabavkama, u cilju jednakog tretmana i nediskriminacije potencijalnih ponuđača, jer nije prezentirana relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjenu kvalifikacija, nalaza i datih preporuka.

Rukovodilac sektora
za finansijsku reviziju

Mira Pažin, dipl. oec.

Tim
za reviziju:

Alida Selimović, dipl. oec. – vođa tima

Nina Šunjić, dipl. oec. – član tima

IV PRILOG GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2018. godine			
JP Autoceste FBiH d.o.o. Mostar			
RB	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A)	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	Poslovni prihodi (od 1 do 4)	201.352.184	132.076.700
1	Prihodi od prodaje robe	161.739	207.846
2	Prihodi od prodaje učinaka	35.178.393	33.653.120
3	Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka		
4	Ostali poslovni prihodi	166.012.052	98.215.734
II	Poslovni rashodi (od 1 do 7)	61.366.698	61.494.281
1	Nabavna vrijednost prodane robe	161.739	216.196
2	Materijalni troškovi	1.738.947	1.974.196
3	Troškovi plata i ostalih ličnih primanja	15.785.914	14.632.727
4	Troškovi proizvodnih usluga	8.773.932	8.681.182
5	Amortizacija	33.225.516	33.066.528
6	Troškovi rezervisanja	116.009	1.177.865
7	Nematerijalni troškovi	1.564.641	1.745.587
III	Dobit od poslovnih aktivnosti (I – II)	139.985.486	70.582.419
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II – I)	-	-
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI		
IV	Finansijski prihodi (od 1 do 6)	94.933	8.372.413
1	Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	-	-
2	Prihodi od kamata	16.238	12.074
3	Pozitivne kursne razlike	5.598	8.240.719
4	Prihodi od efekata valutne klauzule	-	-
5	Prihodi od učešća u dobiti zajedničkih ulaganja	-	-
6	Ostali finansijski prihodi	73.097	119.620
V	Finansijski rashodi (od 1 do 5)	13.721.443	8.460.448
1	Finansijski rashodi iz odnosa sa povezanim pravnim licima	-	-
2	Rashodi kamata	7.881.572	8.460.448
3	Negativne kursne razlike	5.829.923	-
4	Rashodi iz osnova valutne klauzule	-	-
5	Ostali finansijski rashodi	9.948	-
VI	Dobit od finansijskih aktivnosti (IV-V)	-	-
	Gubitak od finansijske aktivnosti (V-IV)	13.626.510	88.035
VII	Dobit redovne aktivnosti (III-VI) > 0	126.358.976	70.494.384
VIII	Gubitak od redovne aktivnosti (III-VI) < 0	-	-
	OSTALI PRIHODI I RASHODI	-	-
IX	Ostali prihodi i dobici (od 1 do 9)	20.292	38.095
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava	-	-
2	Dobici od prodaje investicionih nekretnina	-	-
3	Dobici od prodaje bioloških sredstava	-	-
4	Dobici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	-	-
5	Dobici od prodaje materijala	-	-
6	Viškovi	-	-
7	Naplaćena otpisana potraživanja	-	-
8	Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	-	-
9	Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	20.292	38.095
X	Ostali rashodi i gubici (od 1 do 9)	16.058	22.033
1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	10.018	20.526
2	Gubici od prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	-	-
3	Gubici od prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	-	-
4	Gubici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	-	-
5	Gubici od prodaje materijala	-	-
6	Manjkovi	-	-
7	Rashodi iz osnova zaštite od rizika	-	-
8	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	3.817	62
9	Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi	2.223	1.445

XI	Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (IX-X)	4.234	16.062
XII	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (X-IX)	-	-
	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI SREDSTAVA	-	-
1*	Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	-	259
2*	Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	8.889.072	5.126.459
3*	Povećanje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	-	-
4*	Smanjenje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	-	-
5*	Prihodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznačajnijih grešaka iz ranijih perioda	50.296	31.034
6*	Rashodi iz osnova promjena računovodstvenih politika i ispravki neznačajnijih grešaka iz ranijih perioda	26.021	22.120
	DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XIII	Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza	117.498.413	65.393.160
XIV	Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza	-	-
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA	-	-
1	Porezni rashodi perioda	-	-
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XV	Neto dobit neprekinutog poslovanja	117.498.413	65.393.160
XVI	Neto gubitak neprekinutog poslovanja	-	-
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
XVII	Neto dobit perioda	117.498.413	65.393.160
XVIII	Neto gubitak perioda	-	-
B)	OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK		
	Ukupna neto sveobuhvatni dobit perioda	117.498.413	65.393.160
	Ukupni neto sveobuhvatni gubitak perioda	-	-

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 26. 2. 2019. godine.

Direktor
Adnan Terzić

Bilans stanja na dan 31. 12. 2018. godine					
JP Autoceste FBiH d.o.o. Mostar					
		Bruto	Ispravka vrijednosti	NETO (3-4)	
1	2	3	4	5	5
AKTIVA					
A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI (1 do 8)					
		2.064.332.663	206.011.336	1.858.321.327	1.775.430.669
1	Nematerijalna sredstva	63.478.073	31.590.189	31.887.884	38.704.479
2	Nekretnine, postrojenja i oprema	1.975.705.617	169.421.147	1.806.284.470	1.716.429.903
3	Investicione nekretnine	-	-	-	-
4	Biološka sredstva	-	-	-	-
5	Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	1.000	-	1.000	1.000
6	Dugoročni finansijski plasmani	-	-	-	-
7	Druga dugoročna potraživanja	25.000.000	5.000.000	20.000.000	20.000.000
8	Dugoročna razgraničenja	147.973	-	147.973	295.287
B) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA					
C) TEKUĆA SREDSTVA (1 do 2)					
		111.029.657	470.076	110.559.581	17.860.220
1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	768.944	463.715	305.229	283.608
2	Gotovina, kratk. potraživanja i kratkoročni plasmani	110.260.713	6.361	110.254.352	17.576.612
D) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA					
E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA					
I) POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)					
		2.175.362.320	206.481.412	1.968.880.908	1.793.290.889
II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna aktiva					
		-	-	-	-
UKUPNO AKTIVA (I+II)					
		2.175.362.320	206.481.412	1.968.880.908	1.793.290.889
PASIVA					
A) KAPITAL (1 do 10)					
				936.386.682	818.888.269
1	Državni kapital			2.000	2.000
2	Ostali osnovni kapital			389.870.012	389.870.012
3	Emisiona premija			-	-
4	Rezerve			-	-
5	Revalorizacione rezerve			-	-
6	Nerealizovani dobici			-	-
7	Nerealizovani gubici			-	-
8	Neraspoređena dobit			546.514.670	429.016.257
9	Gubitak do visine kapitala			-	-
10	Otkupljene vlastite dionice i udjeli			-	-
B) DUGOROČNA REZERVISANJA					
C) DUGOROČNE OBAVEZE					
				904.310.457	815.626.201
D) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE					
E) KRATKOROČNE OBAVEZE (1 do 8)					
				105.063.463	134.980.443
1	Kratkoročne finansijske obaveze			68.766.206	103.412.901
2	Obaveze iz poslovanja			31.391.937	27.722.485
3	Obaveze iz specifičnih poslova			-	-
4	Obaveze po osnovu plata i ostalih primanja zaposlenih			1.122.766	1.051.701
5	Druge obaveze			3.772.297	2.768.415
6	Obaveze za PDV			4.555	-
7	Obaveze za ostale poreze i druge dažbine			5.702	24.941
8	Obaveze za porez na dobit			-	-
F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA					
G) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE					
I) POSLOVNA PASIVA (A+B+C+D+E+F+G)					
				1.968.880.908	1.793.290.889
II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna pasiva					
				-	-
UKUPNO PASIVA (I+II)					
				1.968.880.908	1.793.290.889

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 26. 2. 2019. godine.

Direktor
Adnan Terzić

Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2018. godine			
(Direktna metoda)			
JP Autoceste FBiH d.o.o. Mostar			
	Opis	IZNOS	
		Tekuća godina	Prethodna godina
	A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
I	Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	162.935.574	107.263.058
1	Prilivi od kupaca i primljeni avansi	6.828.550	6.379.219
2	Prilivi od premija, subvencija, donacija i sl.	152.054.091	97.698.730
3	Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	4.052.933	3.185.109
II	Odlivi iz poslovnih aktivnosti	187.769.632	195.781.473
1	Odlivi iz osnova isplate dobavljačima i dati avansi	130.600.690	137.092.848
2	Odlivi iz osnova plata, naknada plata i drugih primanja zaposlenih	13.795.288	12.823.387
3	Odlivi iz osnova plaćenih kamata	14.900.238	10.695.788
4	Odlivi iz osnova poreza i drugih dažbina	2.191.328	2.001.141
5	Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	26.282.088	33.168.309
III	Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	-	-
IV	Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	24.838.058	88.518.415
	B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI		
I	Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	5.694.850	904.439
1	Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-	-
2	Prilivi iz osnova prodaje dionica i udjela	-	-
3	Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	-	-
4	Prilivi iz osnova dividendi i učešća u dobiti	19.120	-
5	Prilivi iz ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	5.675.730	904.439
II	Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	-	-
1	Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-	-
2	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	-	-
3	Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava	-	-
III	Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti	5.694.850	904.439
IV	Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti	-	-
	C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI		
I	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti	233.668.845	204.512.833
1	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti	-	-
2	Prilivi iz osnova dugoročnih kredita	94.028.711	86.071.278
3	Prilivi iz osnova kratkoročnih kredita	44.107.767	67.757.281
4	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	95.532.367	50.684.274
II	Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti	141.081.672	114.705.722
2	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	54.969.024	46.705.722
3	Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	86.000.000	68.000.000
4	Odlivi iz osnova finansijskog lizinga	-	-
5	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	112.648	-
III	Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti	92.587.173	89.807.111
IV	Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti	-	-
	D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE	402.299.269	312.680.330
	E. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE	328.851.304	310.487.195
	F. NETO PRILIV GOTOVINE	73.447.965	2.193.135
	G. NETO ODLIV GOTOVINE	-	-
	H. Gotovina na početku izvještajnog perioda	5.396.068	3.202.933
	I. Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-	-
	J. Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-	-
	K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda	78.844.033	5.396.068

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 26. 2. 2019. godine.

Direktor
Adnan Terzić

Izveštaj o promjenama u kapitalu za period koji završava na dan 31. 12. 2018. godine

JP Autoceste FBiH d.o.o. Mostar								
VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVA						MANJINSKI INTERES	UKUPNO KAPITAL
	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizacijske rezerve	Nerealizovani dobiti/gubici	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit	Ukupno		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Stanje na dan 31. 12. 2016. god.	399.307.444	-	-	-	363.623.097	762.930.541	-	762.930.541
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Ponovo iskazano stanje na dan 31. 12. 2016. godine, odnosno 1. 1. 2017. godine	399.307.444	-	-	-	363.623.097	762.930.541	-	762.930.541
5. Efekti revalorizacije materijala i nemat. sredstava								
6. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Neto dobit/gubitak iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapitalu	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	-	-	-	-	-	-	-	-
10. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	(9.435.432)	-	-	-	-	(9.435.432)	-	(9.435.432)
11. Stanje na dan 31. 12. 2017. godine, odnosno 1. 1. 2018. godine	389.872.012	-	-	-	429.016.257	818.888.269	-	818.888.269
12. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	-	-	-	-	-	-	-	-
13. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-	-	-	-
14. Ponovo iskazano stanje na dan 31. 12. 2017. godine, odnosno 1. 1. 2018. god.	389.872.012				429.016.257	818.888.269	-	818.888.269
15. Efekti revalorizacije materijala i nemat. sredstva	-	-	-	-	-	-	-	-
16. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije	-	-	-	-	-	-	-	-
17. Neto dobit (gubitak) iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	-	117.498.413	117.498.413	-	117.498.413
18. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapitalu	-	-	-	-	-	-	-	-
19. Stanje na dan 31. 12. 2018. god	389.872.012	-	-	-	546.514.670	936.683.682	-	936.386.682

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 26. 2. 2019. godine.

Direktor
Adnan Terzić

TABELARNI PREGLED OBAVEZA PO KREDITIMA SA STANJEM NA DAN 31. 12. 2018. GODINE

R.b.	Kredit	Obaveze za glavnicu		Obaveze za kamate		Taksa na nepovučena sredstva	Ukupne obaveze na dan 31. 12. 2018	Uslovi kredita				
		Dugoročne	Kratkoročne	Dugoročne	Kratkoročne			Podaci iz Ugovora		Podaci iz aneksa		
								Kamatna stopa (u %)	Period otplate		Period otplate	
									Glavnica	Kamata	Glavnica	Kamata

I KREDITI U OTPLATI

1	EIB kredit, br. 24.775 – 75 miliona EUR	127.429.846,92	8.074.067,41		337.146,24	0,00	135.841.060,57	promjenjiva (0,65% - 1,553 %) + 6 mjesečni EURIBOR	29. 8. 2016-26. 3. 2037.	28. 2. 2011-26. 3. 2037.	N/A	N/A
2	EBRD kredit, br. 38.716 – 180 miliona EUR (Osnovni ugovor), tranša A+25 miliona EUR, tranša B (Amandman 1 osnovnog ugovora dodatnih 25 miliona EUR, definisan kao tranša B), ukupno 205 miliona EUR	169.940.506,11	37.764.557,39		150.038,04	0,00	207.855.101,54	promjenjiva 1% + šestomjesečni EURIBOR	24.11.2013, tranša A; 24.05.2024, tranša A	25. 9. 2009, tranša A; 24. 5. 2024, tranša A	24. 5. 2014, tranša B; 24. 5. 2024, tranša B	24. 5. 2015, tranša B; 24. 5. 2024, tranša B
3	EIB kredit, br. 31.174 – 166 miliona EUR	320.154.326,15	4.513.453,85		935.201,79	0,00	325.602.981,79	promjenjiva (0,985% - 1,05 %) + šestomjesečni EURIBOR	3. 7. 2019-10. 1. 2039.	3. 1. 2014-10. 1. 2039.	N/A	N/A
4	Kredit Razvojne banke FBiH, broj ugovora: DK-162-131-12070/14, na iznos od 30 miliona KM (kredit br. 15211/13)	9.230.790,00	4.615.380,00		30.347,77	0,00	13.876.517,77	NKS 3,50%, EKS 3.65%	11. 7. 2015-11. 12. 2021.	11. 1. 2015-11. 12. 2021.	N/A	N/A
5	Kredit Razvojne banke FBiH, broj ugovora: DK-162-189-1275VII/17 na iznos od 38 miliona KM (kredit br. 15688/16)	26.600.006,00	5.066.664,00		42.511,42	0,00	31.709.181,42	NKS 4,00%, EKS 4,23%	17. 10. 2017-17. 3. 2025.	17. 4. 2017-17. 3. 2025.	N/A	N/A
6												
UKUPNO I		653.355.475,18	60.034.122,65	0,00	1.495.245,26	0,00	714.884.843,09					

II KREDITI U POVLAČENJU

1	Kuvajtski fond za razvoj, kredit br. 794 na iznos od 10.500.000 KD	55.202.376,69	0,00		452.503,63	0,00	55.654.880,32	Kamatna stopa 2%; dodatna naknada za troškove 0,5 %, naknada za posebne obaveze 0,5%	1. 3. 2020-1. 3. 2040.	1. 3. 2015-1. 3. 2040.	N/A	N/A
---	--	---------------	------	--	------------	------	---------------	--	------------------------	------------------------	-----	-----

2	OPEC Fond za međunarodni razvoj, kredit br. 1588 P na iznos od 48 miliona USD	79.200.950,10	2.732.083,20		940.900,21	0,00	82.873.933,51	Kamatna stopa 3%; naknada za servisiranje kredita 1,0%	15. 9. 2019-15. 3. 2034.	15. 9. 2016-15. 3. 2034.	N/A	N/A
3	EBRD kredit, broj 47.372 na iznos od 80 miliona EUR	7.325.050,95	0,00		22.789,49	277.633,47	7.625.473,91	promjenjiva 1% + šestomjesečni EURIBOR; 0,5% naknade za nepovučeni dio kredita	20. 2. 2020-20. 8. 2030.	5. 4. 2018-20. 8. 2030.	N/A	N/A
4	EBRD kredit, broj 48.999 na iznos od 76 miliona EUR	60.227.803,70	0,00		183.142,12	183.005,74	60.593.951,56	promjenjiva 1% + 6 mjeseci EURIBOR; 0,5 % naknade za nepovučeni dio kredita	20. 2. 2020-20. 8. 2030.	5. 4. 2018-20. 8. 2030.	N/A	N/A
UKUPNO II		201.956.181,44	2.732.083,20	0,00	1.599.335,45	460.639,21	206.748.239,30					
UKUPNO III (I+II)		855.311.656,62	62.766.205,85	0,00	3.094.580,71	460.639,21	921.633.082,39					

IV OSTALI KREDITI

5	Kratkoročni kredit na revolving osnovi JPAC 919-E472-3/18 na iznos od 4 miliona KM, kreditor: UniCredit bank d.d.	0,00	0,00	0,00	3.132,40	0,00	3.132,40	NKS 1,60 %, EKS 1,85 %	2. 3. 2018-2. 1. 2019.	2. 3. 2018-2. 1. 2019.	N/A	N/A
6	Kratkoročni kredit na revolving osnovi JPAC 919-E472-2/18 na iznos od 5 miliona KM, kreditor: UniCredit bank d.d.	0,00	0,00	0,00	3.915,51	0,00	3.915,51	NKS 1,60 %, EKS 1,81 %	2. 3. 2018-2. 3. 2019.	2. 3. 2018-2. 3. 2019.	N/A	N/A
7	Kratkoročni kredit na revolving osnovi JPAC 919-E472-7/18 na iznos od 2 miliona KM, kreditor: UniCredit bank d.d.	0,00	0,00	0,00	2.001,47	0,00	2.001,47	NKS 1,60 %, EKS 1,81 %	13. 3. 2018-13. 3. 2019.	13. 3. 2018-13. 3. 2019.	N/A	N/A
8	Kratkoročni kredit na revolving osnovi JPAC 919-E472-6/18 na iznos od 2 miliona KM, kreditor: UniCredit bank d.d.	0,00	0,00	0,00	2.088,54	0,00	2.088,54	NKS 1,60 %, EKS 1,81 %	19. 3. 2018-19. 3. 2019.	19. 3. 2018-19. 3. 2019.	N/A	N/A
10	Kratkoročni kredit na revolving osnovi JPAC 973-E499-2-18 na iznos od 2 miliona KM, kreditor: UniCredit bank d.d.	0,00	0,00	0,00	2.040,57	0,00	2.040,57	NKS 1,50 %, EKS 1,75 %	28. 6. 2018-28. 4. 2019.	28. 6. 2018-28. 4. 2019.	N/A	N/A
11	Ugovor o finansiranju partnerstva putem revolvinga JPAC 973-E499-3/18 na iznos od 2 miliona KM, kreditor: BBI d.d. Sarajevo	0,00	0,00	0,00	1.923,29	0,00	1.923,29	NKS 1,35 %, EKS 1,43 %	6. 7. 2018-6. 3. 2019.	6. 7. 2018-6. 3. 2019.	N/A	N/A

12	Ugovor o finansiranju partnerstva putem revolvinga JPAC 973-E499-4/18 na iznos od 1,5 miliona KM, kreditor: BBI d.d. Sarajevo	0,00	0,00	0,00	1.656,16	0,00	1.656,16	NKS 1,55 %, EKS 1,61 %	27. 7. 2018-27. 7. 2019.	27. 7. 2018-27. 7. 2019.	N/A	N/A
13	Kratkoročni kredit na revolving osnovi JPAC 973-E499-5-18 na iznos od 1,5 miliona KM, kreditor: UniCredit bank d.d.	0,00	0,00	0,00	1.652,93	0,00	1.652,93	NKS 1,50 %, EKS 1,75 %	31. 7. 2018-31. 5. 2019.	31. 7. 2018-31. 5. 2019.	N/A	N/A
14	Revolving kredit "12+12", Ugovor JPAC 818-E425-17) i Aneks br. 1 od 9. 4. 2018 na iznos od 10 miliona KM i Aneks 2 od 15. 11. 2018, smanjen iznos kredita na 6 miliona KM, Kreditor: Raiffeisen bank d.d. BiH	0,00	6.000.000,00	0,00	9.894,00	0,00	6.009.894,00	NKS 2,50 %, EKS : N/A	3. 3. 2017-28. 2. 2019.	3. 3. 2017-28. 2. 2019.	3. 3. 2017-3. 3. 2019.	3. 3. 2017-3. 3. 2019.
UKUPNO IV		0,00	6.000.000,00	0,00	28.304,88	0,00	6.028.304,88					

UKUPNO: I+II+IV	855.311.656,62	68.766.205,85	0,00	3.122.885,59	460.639,21	927.661.387,27						
------------------------	-----------------------	----------------------	-------------	---------------------	-------------------	-----------------------	--	--	--	--	--	--